

Ytre Hvaler nasjonalpark

Forvaltningsplan 2020-2030

Ytre Hvaler nasjonalpark

Eksternt vedlegg - Høringsinnspill

Kolofon

Utførende institusjon

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Kontaktperson

Monika Olsen, nasjonalparkforvalter

Publikasjonsnummer

2

År

2020

Sidetall

57

Opplag

Utgiver

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Forfatter(e)

Aase Richter

Tittel

Forvaltningsplan 2020-2030 Ytre Hvaler nasjonalpark Eksternt vedlegg-Høringsinnspill

Sammendrag

Nedenfor følger et kort sammendrag av innspill som kom etter oppstart av arbeidet med forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen var på høring i perioden 26.11.2010 - 21.01.2011. Den ble sendt på en felles lokal og sentral høring for berørte grunneiere, andre rettighetshavere, brukergrupper, lokale lag og foreninger, lokale myndigheter og organisasjoner, i tillegg til direktorater og nasjonale organisasjoner. Over 40 uttalelser kom inn til høringen. En sammenstilling av høringssvarene og en vurdering av hvordan de har blitt tatt hensyn til vises nedenfor.

Forsidefoto

Rolf Sørensen: Bitter bergknapp. Havneholmen, Papperhavn.

Innhold

1	Innspill til forvaltningsplanen.....	4
2	Uttalelser fra høringen av forvaltningsplanen	10
2.1	Privatpersoner og velforeninger.....	10
2.2	Høringsuttalelser fra offentlige etater og frivillige organisasjoner.....	29

Vedlegg:

Høringsbrev - forvaltningsplan for Ytre Hvaler nasjonalpark

1 Innspill til forvaltningsplanen

Nedenfor følger et kort sammendrag av innspill som har kommet etter oppstart av arbeidet med forvaltningsplanen.

Dok.nr. 1, g/bnr

Jan Terje Johannessen

Foreslår å fjerne skjemmende stolper/ledningsnett som står i strandsonen godt synlig fra sjøen og legge disse ned i bakken som jord og sjøkabler

Dok.nr. 2, g/bnr 36/2

Håkon Christensen

Viser til tidligere innspill om bruk av traktorvei og stier til Landfasten, fortøyningsplasser for småbåter, beiterett, tangrett og vrakrett. Kart med båtfester og stier inntegnet er vedlagt.

Dok.nr. 3, g/bnr 36/2

Håkon Christensen

Henviser til tlf samtale og tidligere innsendte høringsuttalelser. Søker om tillatelse til å bruke traktorvei ut til Landfastodden for å sette ut og ta opp egen båt vha liten traktor, dispensasjon for 2009. Ber om å få fortsette å bruke båtfeste på egen eiendom v/bukta nordsiden av Landfastodden. Bruk av vei og båtfeste er beskrevet og inntegnet på tidligere innsendte kart.

Dok.nr. 4, g/bnr 36/1 36/2

Ole-Kristian Skipstad Håkon Christensen

Har felles avløpsanlegg m/spredegrøfter langs veien til Landfasten (2 stk) godkjent av kommunen ca 1982. Graver opp/renskes ca 7.-8. år. Ønsker event. også mulighet for gjerding.

Dok.nr. 5, g/bnr 37/96 Hytte 3254 Huser, Asmaløy

Synnøve Emilie Sandvik

Ønsker å beholde bruken av vei til hytte, inkl. parkering. Dersom dette ikke imøtekommes, ønskes kompensasjon fra FM ved kjøp av 3 parkeringsplasser utenfor grensen til YHNP (grunneier Rigmor Johansen).

Dok.nr. 6, g/bnr 3/154 Hytte Homlungen

Ivar Finsen

Ønsker bekreftelse på rett til bruk av båt og brygge som tidligere. Refererer til tidligere sendte brev ang. revurdering av nasjonalparkgrensen og ønske om at tomt kommer utenfor. Etterlyser svar på denne henvendelsen. Vedlagt festekontrakt og bevitnelse på oppført brygge 1955.

Dok.nr. 7, g/bnr 23/142

Dag Hveding v/DALAN advokatfirma Ole Swang

Henviser til brev fra DN om at verneforskrift er endret og forvaltningsmyndighet kan gi tillatelse til motorisert ferdsel på eksisterende kjørespor, hevder denne veien er lovlig etablert rundt 1975. Vil forsikre seg om at adgangen til kjøring og parkering til eiendommen vil bli tatt med i forvaltningsplanen.

Dok.nr. 8, g/bnr 23/142

Dag Hveding v/DALAN advokatfirma Ole Swang

Informerer om at hytteeier fortsetter å bruke vei til hytte (sørvestspissen av Kirkøy) som tidligere inntil forvaltningsplanen foreligger.

Dok.nr. 9, g/bnr

Fredrikstad Sportsdykkere

Søker om at organiserte turer med Fredrikstad sportsdykkere får dispensasjon fra ankringsforbudet i hele området. Søker om at dykkere kan bruke elektrisk batteridrevne undervannsscootere på organiserte turer med Fredrikstad Sportsdykkere.

Dok.nr. 10, g/bnr

Oslo Sportsdykkeklubb

Dykkerklubben er avhengige av en portabel luftkompressor som er bensindrevet, vil ha avklaring om dette er tillatt. Ønsker tillatelse til oppankring i sona A ved dykk. Ønsker telting utover 2 døgn på Akerøya og Storesand. Foreslår at dykkerklubben kan bidra med f.eks artsregistreringer i forbindelse med dykk og fjerning av hensatt fiskeredskap.

Dok.nr. 11, g/bnr 36/84 36/80

Olav Rusten Magne Hagen

Ønsker å beholde nåværende opplagsplass for to båter på Landfastodden, eventulet flytte lenger inn i bukta. Ikke mulig å trekke dem helt opp til hyttene. Viser til at bukta tidligere har vært brukt til næringsvirksomhet, skjellsanduttak, og båthold har vært en del av kultur- og bakgrunnsgrunnet .

Dok.nr. 12, g/bnr

Skjæregårdstjenesten

Ønske om å utplassere 10 fellesgriller i friområder i Hvaler, 6 innenfor Nasjonalparken: Guttormsvauen, Fredagshølet (2), Tisler/Losholmen, Akerøya (2). Ønsker synspunkter på de valgte stedene.

Dok.nr. 13, g/bnr

Hvaler Hytteforening

Etterlyser informasjon fra kommunen til hytteeiere om at det kreves godkjent tillatelse for å kjøre på veier og kjørespor i utmark fram til hver enkelt hytte. Dette skaper i dag problemer for flere av hytteeierne som ikke lenger kan benytte kjørespor som ikke er godkjent av kommunen, spesielt for eldre og uføre.

Dok.nr. 14, g/bnr 36/21

Finn-Erik Solem

Eiendommen 36/21 har rett til vei iht skjøte fra 1955, regner med at den vil bestå. Er uenig/sterkt kritisk til at konsekvensgraderingen i delrapporten for motorferdesel er satt til

middels negativ. Fam.medlem vil ikke ha anledning til å bruke hytta pga medisinske årsaker uten å beholde veiretten.

Dok.nr. 15, g/bnr 37/95 Hytte 3255

Tor Western

Ønsker å beholde bruken av vei til hytte, inkl. parkering. Dersom dette ikke imøtekommes, ønskes kompensasjon fra FM ved kjøp event. leie av 3 parkeringsplasser utenfor grensen til YHNP (grunneier Rigmor Johansen). Ønsker midlertidig tillatelse til kjøring av materialer, handicapede, en tur per besøk o.l. Er bekymret for redusert verdi på hytta ved salg pga tapt rett til å benytte vei, mulighet for erstatning for verditap? Regner med at YHNP ikke vil være til hinder for fremtidig innleggelse av vann og avløp.

Dok.nr. 16, g/bnr 36/1

Ole-Kristian Skibstad

Ønsker fortsatt rett til å benytte traktorvei fram til ytre deler av Landfasten (36/2), benyttes under skjøtsel, utsetting av båt samt henting av tang og vrakved. Ønsker å opprettholde tidligere beiterett, uttak av tang og vrakved.

Dok.nr. 17, g/bnr 35/164, 166, 187, 253, 254

Ole Anders Engebretsen

Halvor Norløff

Grethe Johnsen

Bernt M.Tvete

Terje Hansen

Viser til tidligere innspill til verneforslaget. Bruk av vei nr. 6 Vikertangen, Asmaløy. Ønsker at retningslinjer for transport av materialer/utstyr utformes som en rammebetingelse uten søknadsplikt i hvert tilfelle (gr.eier 35/23 forestår kjøring) og at utføre gis adgang til egnet motorisert transportmiddel. Ønsker tilatelse til en fornuftig skjøtsel av vegetasjonen rundt eiendommene. Regner med at informasjon/skilting for bruk og ferdsel i området kommer opp ved trafikkknutepunkter, eks p-plass Vikerkilen. Bør vektlegge info om båndtvang.

Dok.nr. 18, g/bnr 37/58

Marit Aarrestad Østang Øivind Østang

Opplyser om tinglyst rett til adkomst langs kjerrevei fra fylkesveien til Skjellvik. Regner med at nødvendig biltransport til hytta vil kunne fortsette som nå. Ber om at navn Østang rettes opp.

Dok.nr. 19, g/bnr

Väst kustens Båtförbund

Har ingen innspill til forvaltningsplanen. Vil gjerne ha løpende informasjon om hvordan utarbeidingen av nasjonalparken framskrider.

Dok.nr. 20, g/bnr

Strömstads kommun

Koordinator for Kosterhavet nasjonalpark Anders Tysklind har kommet med ytring til Strömstad kommun og ber etter dette om at kommunen kan holdes informert om arbeidet med forvaltningsplanen og at kommunen kan være med som remissinstans (høringsinstans).

Dok.nr. 21, g/bnr 4/8 og 9

Solveig Irene Kristiansen

Spjærøy. Kommentar til sanitære anlegg.

Dok.nr. 22, g/bnr 48/14,15,16

Anne Karin Nerby

Finskjærbugten. Viser til innspill 17102008, hvor det er ytret ønske om å flytte grensen til østre side av "Patterne" og ned til sjøen ved Hvalebukten ca 50 m vest - nord-vest. Ny eier som er Inger Anne Pettersen (hustru av tidligere eier) står ved innspillet. Alle henvendelser skal til datter Anne Karin Nerby.

Dok.nr. 23, g/bnr 23.10.2028

Kjell F. Kleven

Nasjonalparkgrensen deler tomten i to like store deler. Betaler i dag bygslingsavgift til grunneier g/bnr 23/10. Ønsker at Staten kompenserer for den delen av avgiften som omfatter den delen som inngår i parken. Ønsker ikke å betale for Statens del, dersom muligheten for å kjøpe tomten benyttes (lov om bygslet eiendom).

Dok.nr. 24, g/bnr 36/26

Siri Thoresen Heed

Ønsker å fortsatt ha båtopplag v/bryggen i Flaskebukta vinterstid, Landfastodden på Asmaløy. Støtter innspill fra Olav Rusten vedr. bruk av kjerrevei/traktorvei for frakt av material o.l ved vedlikehold av hyttene på Landfastodden.

Dok.nr. 25, g/bnr

Statens vegvesen

Ingen merknader til arbeidet med forvaltningsplanen.

Dok.nr. 26, g/bnr 47/11

Kari og Henning Sørum

Viser til tidligere innspill. På eiendommen Bastangen og sameiet Sandholmen og Jylteholmen ønskes det å videreføre tradisjonell plukkhogst i områder av skogen som egner seg til dette (ikke verneverdig skog). Mener at dette er riktig pleie i forhold til verneinteresser og ferdesel/opplevelser.

Dok.nr. 27, g/bnr 37/58

Marit Aarrestad Østang Øivind Østang

Har tinglyst rett til adkomst på kjerreveien ned til hytte i Skjellvik på Asmaløy. Ønsker bekreftelse på at denne retten kan videreføres ved etablering av nasjonalparken.

Dok.nr. 28, g/bnr

Jan Baumann

Skjøte båtplass på Landfasten Asmaløy. Hytte-eiendom er utenfor.

2 Uttalelser fra høringen av forvaltningsplanen

2.1 Privatpersoner og velforeninger

Ellen Halden, 23/10/105

I utgangspunktet positiv til nasjonalparken, men det er negativt at den ikke var på plass før eller samtidig med vedtatt fredning i juni 2009. Flere forslag i forvaltningsplanen er formulert slik at hytteeiere blir straffet i form av innskrenkede rettigheter og redusert frihet i forhold til bruk av egen eiendom. Mener at Fylkesmannen burde ha gått i dialog med hver hytteeier som berøres og som har vei fram til hytta si (gjelder et fåtall). Dette for å sjekke dokumentasjon som hver enkelt hytteeier har og samtidig skape bedre forankring i realitetene. Har hytte som er satt opp i 1968 og adkomstvei fram til hytta som en avgreining i et privat veisystem som alle hytteeiere benytter uansett utenfor eller innenfor nasjonalparken. Har lagt frem en tinglyst ubegrenset veirett over hovedbølet, privat adkomstvei til hytta er byggemeldt i henhold til byggeforskriftene på gitt tidspunkt. Godkjent av Hvaler Bygningsråd. KU-rapporten fra 2006 burde hatt en dialog med hver enkelt hytteeier. Den inneholder en rekke feil vedrørende historikk og fakta i forbindelse med anleggelse og vedlikehold av veisystemene. Mangel på dialog skaper konflikt, økt ressursbruk og får økonomiske konsekvenser.

Skjøtselssoner rundt hytter. Hvorfor er ikke skjøtselssoner til hver enkelt hytteeier kommunisert til oss? Det er et positivt og praktisk tiltak. For dem som ikke får noen sone framstår det som ren ekspropriering av de rettighetene hyttene har hatt hittil. Det hadde vært greit om hver enkelt hadde fått tilsendt kart over skjøtselssonene m/bilder.

Størrelse på hytta. I forslag til forvaltningsplan legges det opp til at hytter innenfor nasjonalparken skal miste en rettighet som man under andre omstendigheter hadde til utvidelse. Gjelder hytter som ligger innenfor 100 m beltet. Hytter som tidligere kunne utvides til 90 kvm blir nå innskrenket til 70 kvm BRA. Ikke i samsvar med føringene uttalt på vernetidspunktet fra myndighetene. Betydelig forskjellsbehandling og innebærer en kraftig verdiforringelse av eiendommen.

Rettigheter til å bygge opp hytte etter brann eller naturkatastrofe. Fylkesmannen har kommunisert i media at det ikke nødvendigvis vil bli gitt tillatelse til å sette opp hytta igjen etter brann/naturkatastrofe. Dette reduserer bruksgleden og skaper usikkerhet for hytteeiere mht investeringer som er gjort og kapitalisering av eiendommen. Hvem skal v/event brann og hytte ikke kan settes opp igjen, erstatte investert kapital i infrastruktur og tomt?

Kjørespor nr. 5. Det er åpenbart at det ikke er noen sammenheng mellom masseuttak og kjørespor nr 5. Mener at det ikke har blitt tatt hensyn til inngåtte avtaler når det gjelder rett til kjøring. Adkomstvei trengte ikke særskilt byggemelding på 1960-tallet da traktorvei ble etablert. Det er god rettspraksis å følge samfunnsutviklingen generelt. Krever å fortsette å kjøre i henhold til den avtalen som ble inngått - en privatrettslig tinglyst avtale. Det er betydelig problem med rett til parkering og snuplass på hovedbølets eiendom pga ekspropriering av egen veirett. Hvorfor har ikke Fylkesmannen ekspropriert nødvendig parkerings- og snuplass der hvor grensen til nasjonalparken krysser min adkomstvei som en erstatning?

Skjøtselssoner. Ønsker å få tilsendt skjøtselssone - hvorfor har ikke dette blitt tilsendt? Ønsker å opprettholde og bearbeide det naturlige kulturlandskapet rundt hytta. Private rettigheter må respekteres. Opplever at det er lite fleksibilitet i bruken av nasjonalparken, bør se på hvordan andre land har løst nasjonalparker kombinert med stor befolkningsmengde og eksisterende bruk.

Vurdering av innspill

Størrelse på hytta. Fylkesmannen uttalte i verneprossessen at det kan påregnes å få tillatelse til innlegging av vann og avløp og mindre utvidelse i den forbindelse (inntil 5 m²).

Kjørespor nr. 5 (tabell 10). Historikken til kjøresporet er beskrevet feil tidligere, det er ikke etablert i forbindelse med masseuttak. Dette er strøket i forvaltningsplanen. I verneforskriften og i forslag til forvaltningsplan skiller det mellom lovlig etablerte veier og eksisterende kjørespor. Lovlig etablert vei krever kommunal godkjenning. Det foreligger ikke godkjenningsvedtak fra Hvaler kommune for dette kjøresporet. Kjøresporene betraktes som utmark og krever tillatelse fra kommunen etter motorferdslesloven i tillegg til tillatelse etter verneforskriften. Tillatelse fra grunneier er nødvendig for kjøring over andres eiendom men dette er et privatrettslig spørsmål. Verneforskriften setter begrensninger på hva som kan tillates av motorisert ferdsel i nasjonalparken både for godkjente veier og kjørespor.

Skjøtselssone. Alle hytteeiere fikk tilsendt utredning om skjøtselssoner rundt hytter som viser bilder og kart med sonen inntegnet, da forvaltningsplanen var på høring. Hensikten med sonene er å gi hytteeiere muligheten til skjøtsel av vegetasjonen i nærområdet rundt hytta uten at det er til skade for verneverdiene jf. §2 i verneforskriften og § 3 pkt.2. Dette er beskrevet nærmere i utredning om skjøtselssoner rundt hytter. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Rettigheter v/brann er omtalt i kap 3.1.6 i forvaltningsplanen. Det skal svært spesielle grunner til før forvaltningsmyndigheten vil kreve endret plassering

Thomas Knudsen/Kristina Renolen, 47/11/31

Skjøtselssoner. Har begynt å male hytta fra hvit til en middels mørk gråfarge ("skifer"). Dette i forhold til utredning om skjøtselssoner rundt hytter der det står: "Dersom hytta blir malt om, kan det vurderes en større sone. Søker om å få en større skjøtselssone rundt hytta som følge av at fargen nå blir mer avdempet i forhold til omgivelsene. Malearbeidet vil fullføres i løpet av sommeren 2011. Vedlagt ligger foto som gir inntrykk av ny farge.

Vurdering av innspill

Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Ranveig E. Nyquist, 23/313 og 23/321

1. Kjørespor til hyttene. Hyttene som står oppført i området Ravneklova har i alle år hatt kjørespor nært opptil hyttene (benyttet til frakt av materialer o.l.). Dette er en avstikker fra kjøresporene som går til hyttene som er i området Rødshue/Lille Rødshue. Ønsker at nevnte kjørespor inntegnes og føres opp under pkt. 5 s. 102 (tabell 10), for å lette saksbehandlingen ved evt. framtidige søknader om motorisert frakt av materialer. 2. Skilt. Skiltingen av kyststien er svært utydelig for turgåere ved Grønne Bakke. Bør settes opp et skilt som forteller at kyststien stopper ved Grønne Bakke og fører dem tilbake dit hvor stien fortsetter. Dette fram til stien evt. følger Løperen som planlagt. Mange leter etter kyststien i området rundt hyttefeltet i den tro at de går i en runde, noe de foreløpig ikke gjør. 3. Skjøtselssoner. Framstår uklart hvorvidt det er lov til å opprettholde vegetasjonen slik den er i dag. I utredning om skjøtselssoner rundt hytter står det f.eks. ifht en hytte at "Den åpne utsiktskoridoren skal vokse til slik at hytta blir mer skjult, uten at vegetasjonen helt stenger for sol og utsyn". For samme hytte er det ikke satt av skjøtselssone. Dette er uklart. Bør presiseres at opprettholdelse av vegetasjonen slik den framstår i dag er tillatt.

Vurdering av innspill

Kjørespor. Disse kjøresporene er ikke inntegnet på vanlige kart som har vært tilgjengelige for Fylkesmannen. Det har heller ikke kommet innspill om disse kjøresporene i løpet av verneprosessen. Fylkesmannen har ikke observert kjøresporene på egne befaringer eller fått påvist kjøresporene på befaring med grunneierne. Grunneier har etter anmodning tegnet inn kjøresporet på kart. Dette kjøresporet går på fast grunn og skogsbunn. Kjøresporet er lagt inn i vedlegg 3 (-2) (Se også uttalelse fra Amundsen og Stang).

Skjøtselssone. Refererer til 23/312 (nr 35), der det er uklart hva sonen omfatter. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet. Teksten i utredning om skjøtselssoner rundt hytter er justert slik at det entydig kommer fram at utsikt kan opprettholdes innenfor en skjøtselssone. Utenfor en skjøtselssone skal det alltid samarbeides med forvaltningsmyndigheten om fjerning av trær og vegetasjon enten det gjelder utsikt eller andre formål.

Kyststien er omtalt på informasjonsplakater om nasjonalparken, der det er presisert at stien slutter ved Grønne Bakke. Kommunen har ansvaret for merkingen av stien.

Tor Olav Bjørnstad, 43/97

Hytte på Spjær. 1. Ikke enige i karakteristikken "svært eksponert" når det gjelder omtale av egen hytte. Hytta ligger fritt i åpent landskap, samtidig langt fra sjøen samt at omkringliggende feyllpartier rager vesentlig høyere enn hytta, noe som er med på å dempe totalinntrykket. Er i gang med omfattende rehabilitering og vil forsøke å bruke mer

dempende farger ved beising enn tidligere benyttet. 2. Skjøtselssoner. Pga arbeider med vann - og kloakkfremføring, samt betydelig utbedringsarbeider på grunnmur, er dagens bilde av vegetasjonen endret i forhold til da bildene ble tatt tidlig 2009. Ber om utvidet skjøtselssone foran mot sjøen samt bak, spesielt i nordøstlig retning. Vil i løpet av kommende vår sette opp nye stodegne trær til erstatning for noen som har blitt borte pga ovennevnte arbeider. 3. Stier. Ønsker muligheten til å vedlikeholde gammel sti fram til hytta, i tillegg til sti fra hytta og ned til sjøen/båtplass/brygge. Vanskelig å holde kontroll med en stor kraftig rynkerose (rosa rugosa). Ber om å få vedlikeholde sti fra hytta og ned til badeplass ved Herregårdsdammen. Mye flått - hva gjøres med å få bukt med dette? 4. Opprydding/vedlikehold/søppel. Vil gjerne bidra til å holde nasjonalparken ryddig og kan ta "ansvar" for strandområdene fra egen båtplass og fram til Makrelltangen i henhold til ønske fra Skjærgårdstjenesten. Bør være en overordnet plan for både rydding av søppel, men også vedlikehold av vegetasjonen slik at områdene ikke gror igjen (også mht flått).

Vurdering av innspill

Skjøtselssone. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Vedlikehold av stier til hytter er tillatt uten søknad jf. verneforskriften §3 pkt.1.2.b) og forslag til forvaltningsplanen kap.3.1.3 (s.75). Skjærgårdstjenesten vil fortsatt ha ansvar for strandrydding og ha samme mulighet som tidligere for samarbeid med lokale grunneiere, hytteiere, velforeninger etc. Rynkerose (*Rosa rugosa*) er en fremmed uønsket art som det er ønskelig å fjerne. Det vil være mulig å inngå skriftlig skjøtelsavtale med forvaltningsmyndigheten om f.eks fjerning av rynkerose. Forvaltningsplanen inneholder forslag om en rekke tiltak deriblant skjøtsel av vegetasjon for å hindre gjengroing, ta vare på spesielle plantearter etc.

Kjell-Erik Granly, 43/1/206

Gjør oppmerksom på adressendring og ber om at dette rettes opp i adresselister.

Skjøtselssoner. Ber om at sonen utvides til å følge fjellet og steinmuren på alle sider og ikke bare i fronten av hytta. Bør gå ned kløve ved gangbru (bilde 81). Bjørketrær (ses på bilde 85) ønskes bevart, men begynner å tørke inn pga lite jordsmonn. Ønsker å legge på mer matjord slik at trærne kan leve videre. Gjør oppmerksom på at anneks på bilde 85 er fjernet, i tillegg til materialer. Savner bilder tatt fra terrassen mot sjøen som viser dagens situasjon slik at den kan opprettholdes videre, jf. opplysninger på tidligere møte om at vegetasjon mot sjøen ikke skal forringe utsikt i fremtiden.

Vurdering av innspill

Skjøtselssoner. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Olav Rusten, 36/84

Skjøtselssoner. Hytte 30 Landfasten. En brønn (bruk i alle år) som er basert på et naturlig sig, er oversett. Må kunne vedlikeholde og holde selve brønnen fri for vegetasjon, har markert brønnen med et kryss på vedlagt kartkopi. Den markerte sonen bør justeres noe fordi det ikke er samsvar mellom gammelt flyfoto og området rundt hytta på framsiden. Bilde 167 av hytta viser riktig, og markering på vedlagt kart er i tråd med dette.

Vurdering av innspill

Skjøtselssoner. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Området rundt brønnen kan vedlikeholdes.

Anne og Bjørn Stenseth, 43/88

1. Terrasser. I utredning om skjøtselssoner rundt hytter til forvaltningsplanen står det at nye terrasser er bygget etter 2002. Ikke riktig. Terrassene som vises på bilder er bygget rundt 1965, rundt 1970 og 1990. I forbindelse med ombygging og utvidelse av hytta i 2010 er terrassene nybygget med samme yttergrenser, noe mindre samlet areal. 2. Skjøtselssoner. Ikke fått sone pga svært eksponert landskap, ligger på bart fjell med litt vegetasjon kun nede i klovne. Ønsker å holde nede enkelte busker og trær som gror inn mot terrassen som på vernetidspunktet. Ønsker en sone 2-3 m rundt hytta, regnet fra ytterkanten av terrassen, slik at det er mulig å gå rundt hytta (vedlikehold, risiko for flått). 3. Vedlikehold av stier. Ønsker å holde 3 stier åpne (ca 1 m, redusere risiko for flått). Lagt ved kart og foto. 4. Vedlikehold av bro. Bro over kløften ca 30 m nord for hytte, gir bedre adkomst til bryggene. Ble bygget av hjemmelshaver til naboeiendom. Ene ende av broen på 43/88, andre enden på et sameie, benyttes også av turgåere. Regner med at normalt vedlikehold av broen kan fortsette. 5. Brygge. Hytta ble bygd i 1965 og har tinglyst bryggerett, samme år ble det etablert atkomstbrygge m/bøye etter avtale med grunneier. Siden har det vært brygge på samme sted med ulik utforming, siste 20 år liten plating på land og flytebrygge. Ønsker å opprettholde brygge og bøye. 6. Båtopplag. Fra 1965 har båt blitt tatt på land for vinteropplag rett innenfor bryggen. Pga værforhold har brygge blitt tatt på land. Ønsker å kunne fortsette å legge brygge og båt i opplag innenfor bryggen (lite/ikke synlig fra sjø), som gjort i over 40 år. Merket av på kart i vedlegg 5. 7. Sandstrand. I kart i vedlegg 1 (-1) og 1 (-2) er området mellom Skjelsbusundet og Herregårdsdammen markert som sandstrand, noe som ikke er riktig. 500 m lang strekning med ca 10 m sandstrand og resten svaberg og store steiner. Benyttes ikke til bading. Markering på kart bør endres for bedre å gjenspeile forholdene i aktuelt område.

Vurdering av innspill

Terrasser. Informasjon om terrasser er rettet opp.

Skjøtselssoner. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

Vedlikehold av stier til hytter er tillatt uten søknad jf. verneforskriften §3 pkt.1.2.b) og forvaltningsplanen kap.3.1.3. Vegetasjon kan ryddes i en bredde på ca 1m. Broer betraktes som en del av stien og kan vedlikeholdes uten søknad. Lovlig etablerte brygger og bøyer er tillatt. Normalt krever dette en godkjenning av kommunen eller dokumentasjon på at bryggen er fra før 1965.

Båtopplag. Etter høringen er det utarbeidet nye retningslinjer for båtopplag. Det må søkes om tillatelse til opplag av båter.

Betegnelsen sandstrand på kartet i vedlegg 1 (-1) og 1 (-2) refererer til naturtypekartlegging og markerer at det er verneverdier knytta til sand-, grus- og rullesteinsstrender i området.

Synnøve Emilie Sandvik, 37/96

Hytteier på Huser, Asmaløy. Motorferdsel. Har siden hytta ble oppført i 1970 kjørt frem til hytta og parkert. Kopi av skjøtet av 26.08.74 er vedlagt, har i tillegg rett til vei, båtfeste og vann. Kopi av forliksbehandling fra 1984 er vedlagt. Unødvendig strengt å forby kjøring på kjørespor og parkering ved hytter. Hevder at trafikkmengden ikke er av en slik karakter at den utgjør noen stor trussel for miljøet. Forslaget om et forvaltningsmål som ikke likestiller ulike typer motorisert ferdsel virker lite gjennomtenkt. Viser til s. 99 i høringsutkastet hvor man ønsker å redusere kjøringen til et minimum og samtidig tillater motorisert ferdsel pga omfanget av nyttetraffikken og fritidsbåter som benytter området. Pr i dag eksisterer det ingen parkeringsalternativer. Mistes retten til å parkere ved hytta, må en parkeringsplass etableres, anser at begrensning av kjøring ikke kan håndheves før alternativer er etablert. Tilgjengeligheten for uføre, gamle og syke bør betraktes som strengt nødvendig og dersom kjøring skal forbys må det opprettes dispensasjonsordning for denne gruppen slik at de kan kjøre/kjøres fram til hyttene. Opplever det som diskriminerende at gamle foreldre, som har bruksrett til hytta, ikke lenger skal ha mulighet til å komme seg dit. I samfunnet forøvrig er det lovpålagt å sikre muligheter og rettigheter til samfunnsdeltagelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og å hindre diskriminering pga nedsatt funksjonsevne. Skjøtselssoner. Skjøtselsonen rundt hytta er svært begrenset. Mener at sonen bør gå helt ut til gjerdet. Området vil gro igjen og mangfoldet forsvinne dersom det ikke vil være mulig å slå gress/ eng og fjerne tilvekst av busker og trær. Viktigste anliggende i saken er at familien i alle livets faser skal kunne benytte hytta.

Vurdering av innspill

Motorferdsel. Det kan gis dispensasjoner (flerårige) for transport av personer på kjøresporene ved fremleggelse av kopi av handikapbevis (godkjent av NAV og synlig bevis på kjøretøy). I verneforskriften og i forslag til forvaltningsplan skilles det mellom lovlig etablerte veier og eksisterende kjørespor. Lovlig etablert vei krever kommunal godkjenning. Det foreligger ikke vedtak fra Hvaler kommune for denne traseen. Kjøresporene betraktes som utmark og krever tillatelse fra kommunen etter

motorferdsloven. Kjøring på kjørespor og lovlig etablerte veier i nasjonalparken krever også tillatelse etter verneforskriften.

Skjøtselssone. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet.

DALAN Advokatfirma, 23/142

Advokat DALAN representerer grunneier (Dag Hveding) av gbnr 23/142. Viser til brev til Fylkesmannen 20.01.2009 m.fl. Motorferdse. Ref. til kjørespor nr 3 Rødshue (tabell 10 i forslag til fvplan). 1. Påpeker manglende avveining mellom verneinteresser parken skal sikre og på den annen side de brukerinteressene som er knyttet til området. Det er en hevdvunnen regel at restriksjoner ikke skal gå lenger enn å sikre verneinteresser, og som forvaltningsprinsipp gjelder derfor at eierådigheten skal tillates dersom dette ikke representerer ulempe av betydning. Skuffende at man så rigorøst vil nekte kjøring utenom spesielle behov for materialetransport og da etter søknad. Behov for transport vil omfatte forsyninger og transport av familiemedlemmer med helseproblemer. Transporten går i et meget kort stykke gjennom skogen og transport burde vært tillatt for fremtiden. 2. Fylkesmannen har valgt et rettslig utgangspunkt for å anse kjøring ikke lovlig etablert, som er ugyldig. Bygningsloven av 1965 hadde ikke hjemmel for å kreve søknad/byggetillatelse for etablering av privat vei i utmark. Dette var ansett som en betydelig mangel bl.a. i Oslo, da man ønsket kontroll med skogsbilveibygging i Marka og manglet lovhjemmel. I 1971 vedtak om slik etablering av hjemmel i medhold av loven, men dette ble nektet stadfestelse i 1972/73 av Miljøverndepartementet etter foreleggelse for Justisdepartementets lovavdeling. Den kjøreveien det er tale om i saken her var etablert i 1966-68 og veien ble utbedret i 1975-77, og har vært i bruk i hele perioden, dvs. i snart 45 år, uten innsigelse fra noen. Direktoratet for naturforvaltning åpnet for tillatelse til bruk av den gamle veien etter utspill fra Hveding/DALAN, og når Fylkesmannen allikevel legger vesentlige restriksjoner på bruk av veien (og parkering på egen tomt), er dette både unødvendig og erstatningsberettiget. Det ligger til rette for et erstatningskrav i pakt med at krav er fremsatt fra denne side. Naturmangfoldslovens prinsipper er at vanskeliggjøring av igangværende bruk som medfører økonomiske tap skal erstattes når bruken ikke trenger tillatelse fra det offentlige. Tap av kjøreretten vil betinge et ikke ubetydelig tap i bruksverdi, bør tilsi at man lempet på forslaget og tillater bruk som før i forvaltningsplanen. Henstiller på det sterkeste om at bruk av veien kan fortsette.

Vurdering av innspill

Motorferdse. I verneforskriften og i forslag til forvaltningsplan skilles det mellom lovlig etablerte veier og eksisterende kjørespor. Forvaltningsmyndigheten har lagt til grunn i sin vurdering at lovlig etablert vei har kommunal godkjenning som vei eller at veien kan dokumenteres å ha vært i bruk fra før 1965. Dette er en alminnelig fortolkning av hva som er godkjente tiltak etter plan- og bygningsloven og den praksisen kommunen følger. Det er kommunen som har gitt opplysninger om hvilke veier som er godkjente. Kjøresporene

(tabell 10) mangler dokumenterte kommunale godkjenninger. Forvaltningsmyndigheten har ikke anledning til å tillate alminnelig kjøring i nasjonalparken jf. verneforskriften.

Sverre Gran, 36/79

Henviser til Verneforskriften § 2 Formål. ...relativt urørt naturområde.. Gir dette en korrekt historisk beskrivelse av bildet? Hvaler er et kystens kulturlandskap, formet av menneskers liv og virke opp gjennom tidene. Mener det er for mye det må søkes om. Stier. Traktorvei til Landfasten gror nå til, sjelden brukt. Motorferdsel. Burde vært naturlig at grunneier og hytteeierne kan fortsette med den vanlige bruken av veien, inkl. p-plasser, uten søknad. Skjøtselsplan Huser - Viker. Området bør ryddes for einer, furu og annet kratt, før beitedyr slippes. Bør være tillatt å sette opp gjerder rundt hytter for å forebygge unødvendige dyrelidelser/skader. Skjøtsel. anbefaler maskinell krattrydding (einer mm.) anbefaler at steingjerde som er grodd til, ryddes slik at det viktige elementet i kulturlandskapet blir synlig igjen. Det har vært en tilbakegang sjøfugl og småfugl. Bør etableres jaktordning som holder kråke-, skjære-, mink og revbestanden nede. Bør ha innskjerping til hundeeiere om båndtvang i nasjonalparken. Bør etableres ordning med regelmessig rydding av søppel i bukter og strender.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten mener at området fremstår som relativt urørt, dvs. uten store tekniske inngrep, og er samtidig enige i at området er et kystens kulturlandskap.

Vedlikehold av stier til hytter er tillatt uten søknad jf. verneforskriften §3 pkt.1.2.b) og forvaltningsplanen kap.3.1.3.

Motorferdsel. Forvaltningsmyndigheten har ikke anledning til å tillate alminnelig kjøring i nasjonalparken jf. verneforskriften.

Skjøtsel. Skjøtsel er i gang flere steder. Det er utarbeidet en skjøtselsplan for kystlyngheiene på Asmaløy. Skjærgårdstjenesten vil fortsatt ha ansvaret for strandrydding og ha samme mulighet som tidligere for samarbeid med lokale grunneiere, hytteiere, velforeninger etc. Oslofjorden Friluftsråd har samarbeid med Västra Götalands Län om marint søppel.

Kjersti Veine Wiig, 47/130/535

Ingen innvendinger til retningslinjer og størrelse på egen skjøtselssone. Skjøtsel. Vegetasjonen like utenfor skjøtselssonen på egen tomt mot svaberg, har det de siste 15 år vokst opp gran (v/knoppskyting). Ødelegger opprinnelig verneverdig vegetasjon. I forslaget til forvaltningsplan (s. 129) presiseres det at forvaltningsmyndigheten kan sette igang tiltak for å fremme formålet med vernet, f.eks fjerne vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtsel er på økologisk grunnlag. Foreslår at

som grunneier kan utøve en fornuftig og forsvarlig utstrekning av den uønska ekspanderene grantilveksten og at vi sammen med representanter for forvaltningsmyndigheten kan bli enige om retningslinjer for dette.

Vurdering av innspill

Skjøtsel. Forvaltningsmyndigheten er positive til at grunneiere kan utføre økologisk skjøtsel på egen eiendom. Dette må skje i samarbeid med forvaltningsmyndigheten etter befaring og skriftlig avtale.

Wiggo Olsen, 48/35

Deler av tomten er innenfor nasjonalparken. Oppbygningen av forvaltningsplanen var noe forvirrende med tanke på forskjellig typer merking av tekst, fargevalg og hensikten med den. 1. Håper at hus/hytter/eiendommer som grenser opp mot nasjonalparken ikke blir behandlet like restriktivt som om de skulle ligge inne i nasjonalparken. 2. Kap 3.1.1 Fritidsfiske sone A. s. 59. Vil garnfiske (bunngarn), ruser og teiner være tillatt? 3. Kap 3.1.3 Friluftsliv. § 3 pkt 5.3 Sykling og bruk av hest, s. 80. Her kan f.eks. 9 hester ri hvor de vil ("uorganisert"), mens 1 sykkel ikke kan avvike fra traseer godkjent for bruk av sykkel. Er forskjellen i slitasje så stor?

4. Kap 3.1.3 Friluftsliv s.82. Bålbrenning § 3 pkt. 1.1 b) Bålbrenning på bart fjell er forbudt. "Engangsgriller settes ofte opp på lave stativ eller direkte på fjell. Resultat at mose/lav under grillen svis av og det blir "sår" som det tar noen år før gror igjen. 5. Kap. 3.1.6 Hytter og andre bygninger. s. 94. Innlegging av vann og avløp til fritidsboliger. Ber om at teksten endres slik at forvaltningsmyndigheten kan gi tillateklse til slike arbeider på generelle grunnlag og kun avslå dersom spesielle forhold skulle tilsi noe annet. 6. s.94 Anser definisjonen av søknadspiktig "ombygging" mht. ytterpanel som snever. Ordlyden bør vurderes.

7. s. 94. Foreslår teksten for ombygging mht dører, vinduer, pipeløp og taktekking endres slik at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til slikt arbeid på et generelt grunnlag, og kun avslå dersom spesielle forhold skulle tilsi noe annet. 8. Bra at det kan gis tillatelse for hogst av ved til eget bruk. 9. Kap 3.1.6. Savner et punkt på vedlikehold/nødvendig utskifting av landstedets egne fortøyningsarrangement som: fortøyningsbolter, moringer, brygge. Med "nødvendig utskifting" - konstruksjoner består av komponenter som tæres/svekkes. Med tiden vil de måtte skiftes ut med tilsvarende nye, må være tillatt uten foregående søknadsplikt.

10. Kap 3.1.7. Motorferdsel. Underlig at lovlig ferdsel til hytter, godkjent av grunneier ikke lenger tillatt på generell basis, (ref. tabell 10). Underlig at etablert praksis (hevd) mht brygger og båttopplag ikke skal tillates lenger (ref s 113). 11. Det angis at sone E - 5 knop - er større enn Hvaler kommunes områder med samme fartsbegrensning (s. 99). Ber om at skiltene for fartsbegrensning blir flyttet slik at folk ikke blir lovbrytere fordi de ikke er klar

over at det er 5 knop på andre siden av skiltet også. 12. Virker underlig at yrkesfiskere kan kjøre fortere enn 5 knop i sone E (s. 101 pkt.6.2.b)). Det er mange fiskere, og det kan være vanskelig og skape forståelse (ved info og holdningsskapende arbeid) for at fartsbegrensningen ikke gjelder for dem. 13. s. 100. Bra at det er tillatt for bruk av elektriske rullestoler/mopeder for handicapede.

14. Informasjon. Ønsker/etterspør: 1) Generell brosjyre som forteller om nasjonalparken, hva den inneholder, hvorfor det vernes. 2) Rødliste arter: På infotavler bør det fremgå (m/bilde) hvilke rødlistearter som er aktuelle på gjeldene plass. Unngå å plukke feil blomster. Kan gis ut et hefte med bilde av aktuelle arter (tilgjengelig på handelssteder, bibliotek, museer, gallerier osv). 3) Som grunneier ønskes tilsendt kopi av: forskriften, forvaltningsplan i ferdig utgave, vedleggene til disse, generell brosjyre, hefte med rødlista arter.

Vurdering av innspill

1. Verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark og forvaltningsplanen gjelder innenfor verneområdet. 2. Vanlig fritidsfiske som ikke benytter ”redskap som slepes under fisket er ikke omfattet av verneforskriften jf. § 3 pkt.3.1.b). Slikt fiske reguleres etter havressursloven. 3. Verneforskriftens bestemmelse om sykling og bruk av hest er en standardformulering som gjelder alle nasjonalparker. 4. Bålbrenning på bart fjell medfører irreversible skader og er derfor tatt med i verneforskriften. 5-7. Omtalen av muligheten for innlegging av vann- og avløp henviser til verneforskriften. Forvaltningsplanen kan ikke endre verneforskriften. I forvaltningsplanen er det benyttet vanlige definisjoner av ”ombygging” som også benyttes i plan- og bygningsloven. 8. Forvaltningsplanen har avmerket områder der hogst av ved til eget bruk er tillatt. 9. Vedlikehold av eksisterende private brygger er tillatt uten søknad, jf. § 3 pkt 1.2. Vedlikehold av eksisterende moringer er tillatt uten søknad, jf. §3 pkt. 1.1 a). Det er tillatt med vedlikehold av fortøyningsbolter til fiskebåter og fiskeredskaper, jf. § 3 pkt.1.1 og 1.2e)

10. Motorisert ferdsel i utmark dvs. ikke på veier eller dyrka mark har vært omfattet av motorferdselsloven siden 1977 og krever tillatelse fra kommunen i tillegg til tillatelse etter verneforskriften innenfor nasjonalparken. 11-12. Det er utarbeidet plakater og brosjyrer som viser soner med fartsbegrensning i sjø i nasjonalparken. 14. Det er utarbeidet mye informasjonsmaterieell om nasjonalparken. Dette er tilgjengelig bl.a på nasjonalparksenteret. Brosjyren om nasjonalparken var vedlagt oversendelsesbrevet med orientering om vernevedtaket. Forskriften var vedlagt samme brev og finnes i forslaget til forvaltningsplan. Den vedtatte forvaltningsplanen skal sendes alle berørte parter, her vil man også finne lister over alle rødlistede arter i nasjonalparken.

Anne Kristine Andreassen, 30/207

Etterlyser hvorfor forslag til forvaltningsplanen ikke er tilsendt alle andelseiere av gbnr. 30/207 på Herføl. Viser til at det ved flere anledninger er opplyst om partsforhold knyttet til gbnr. 30/207 (bl.a: brev av 31.10.10, 3.12.2009 og protokoll fra rettsmøte 12.04.2010). I Verneforskriften § 1 Avgrensing opplyses det om hvilke eiendommer som berøres. Der listes kun 4 av de 12 eiendommer som er hjemmelshavere til 30/207. Ber om at Fylkesmannen sender en bekreftelse til hver enkelt om at nevnte hjemmelshavere er inntatt som parter i nasjonalparksaken.

Vurdering av innspill

Forslag til forvaltningsplan m /høringsbrev ble sendt den 10.01.2011 til de hjemmelshavere av gbnr. 30/207 som tidligere ikke hadde mottatt dette. De var uteglemt pga en misforståelse. I verneforskriften § 1 Avgrensing skal bare eiendommer som ligger helt eller delvis innenfor nasjonalparken listes opp. For Rognhavnfelleskapet 30/207 skal denne eiendommen være med i oppstillingen, ikke eiendommene som er hjemmelshavere til 30/207 i forbindelse med Østfold jordskifteretts grensegang (merking av grensen) vil dette bli rettet opp. I kraft av at 30/207 ligger innenfor grensen, skal alle de 12 hjemmelshaverne være oppført i adresselister over berørte parter og få tilsendt høringsforslag og endelig forvaltningsplan.

Einar Siger, 34/23

4.01.2011: Hytte g/bnr. 34/23 har godkjente rammebetingelser for bygging av hytte m/brygge på Tisler. Dette må omtales i forvaltningsplanen. Båtopplagsplass må også merkes i fvplanen (plassering vedlagt på kart). Ber om å få tilsendt forslag til skjøtselssone rundt hytte. Det er lagt ved 7 vedlegg med historikk i saken. 21.01.2011: Godkjent, avtalefestet, tinglyst og anbefalt bryggeplassering for g/bnr. 34/23 på Tisler. Viser til Fylkesmannens vedtak 28.05.2009: "Det gis dispensasjon for oppføring av fritidsbolig med tilhørende bryggeanlegg på eiendommen gbnr 34/23 i Hvaler kommune. Fylkesmannens vedtak kan ikke påklages." Oversender bilder av bryggeplasseringen som ønskes kommentert og med bilde sammen med tomten 34/23. Det er avholdt møte med Oslofjorden Friluftsråd jan. 2011, ang. endelig og egnet plassering av brygge (lagt ved bilder av plasseringen). Endelig utforming av bryggen vil gjøres i samarbeid med OF etter en befaring på Tisler i nærmeste fremtid for å kartlegge dybdeforhold m.m ved bryggen. Tilgang til og fra "Holmen". Holmen gjøres landfast ved en enkel, funksjonell "landgang" f.eks brede, tykke planker som passer. Det har hele tiden vært en forutsetning at dette skal legges tilrette, - så også friluftsfolk m.fl. har landfast tilgang til og fra Holmen. Flere bilder kan fremskaffes. Båtopplag som anvist. (Vist i vedlegg 5 til brev av 4.01.2011.) Ovenstående bes innarbeidet i forvaltningsplanen for YH nasjonalpark og kommentert så allmennheten også får kjennskap til avtalen med stat/fylke/kommune og de tinglyste, avtalefestede rettigheter og dispensasjoner som 34/23 har i nasjonalparken.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten er inneforstått med rammebetingelsene for bygging av hytte på gbnr 34/23 jf. vedtak fra Fylkesmannen i Østfold av 28.05.2009. Det er gitt tillatelse til oppføring av fritidsbolig på denne eiendommen, bygningen ble oppført i 2013/14. Det er også gitt tillatelse til brygge. Det er utarbeidet skjøtselssone til denne fritidsboligen jf. Utredning om skjøtselssoner rundt hytter.

Båtopplag. Etter høringen er det utarbeidet retningslinjer for båtopplag. Det kan søkes om tillatelse til opplag av båter jf. kap. 3.1.10

Sigmund Siger, 34/22

1. Kommunal brygge i Sommerstø. Bryggen ligger ved søppelbua og skal i utgangspunktet kun brukes for av- og påstigning fra båt når man skal i land på Tisler eller skal tømme søppel. Slik fungerer det ikke i dag. Båter legger seg ofte til i helgene og hindrer følgelig at den brukes til sitt formål. Ber om at det settes opp et pent permanent skilt der det klart fremgår formålet med brygga. 2. Fartsbegrensning Sommerstø - Moloen/badestranden. Endel båter holder altfor stor fart i dette området. Farlige situasjoner badegjester. En god hjelp vil være skilt på land med max 5 knop. Motorbåter bør ikke kunne legge til inne ved moloen/badestranden, forbeholdes badegjester. 3. Skjøtselssoner rundt hyttene og ellers på Tisler, stier. Positiv til skjøtsel av vegetasjonen rundt egne hytter. Vegetasjonen ellers på Tisler har vokst kraftig til de siste 10-15 år. Mange ferdselsstier i ferd med å gro helt til. Ikke ønskelig? Hytteeiere kan være behjelpelige med vedlikehold av stier. Tror ikke at beiting kan greie det alene. I Skjøtelsesplanen for Tisler står det at sauer kan tas ut i februar. Spør om det er realistisk med tanke på snømengde og tilgang på spiselig vegetasjon? 4. Sauegjerdet i Sommerstø. Sist sommer (2010) var det satt opp et sauegjerdet/sluse bestående av armeringsjern og netting, som sto oppe hele sommeren og sperret effektivt all ferdsel i strandsonen. Foreslår at gjerdet tas ned når sauene er satt i land på Tisler om våren og at det settes opp igjen når sauene skal tas vekk fra øya. 5. Oldtidsminner. I nærheten av slottsfjellet er det et sjeldent oldtidsminne. Foreslår at dette merkes som oldtidsminne. Hvis det er flere bør disse også merkes.

Vurdering av innspill

Det er satt opp et skilt med informasjon om nasjonalparken og Tisler ved stranda og moloen i nord. Fartsbegrensning vil være omtalt på dette skiltet. Skilt med informasjon om bruk av bryggen er satt opp. Vedlikehold av stier kan utføres uten søknad (samme standard som på vernetidspunktet). Det er mulig for grunneiere, velforeninger m.fl. å inngå avtale med forvaltningsmyndigheten om økologisk skjøtsel. Dette kan for eksempel være rydding av vegetasjon for å hindre gjengroing. Slike avtaler skal være skriftlige. Det nevnte sauegjerdet var et samlekvete til bruk ved sanking og frakt av sauene tilbake til fastlandet. Dette er fjernet fra Sommerstø. Nytt samlekvete er satt opp på Statens grunn.

Knut Fougner, 23/148

Skjøtselssoner. Ønsker utvidet sone for skjøtsel av vegetasjonen rundt hytte. Tomtestørrelsen er ikke tatt hensyn til ved fastsetting av sone. Det bør være rimelig at "privatsonen" til en viss grad står i forhold til tomtestørrelsen. Registrerer at andre hytter i nasjonalparken er tilgodesett med langt større private soner enn tilfelle for g/bnr 23/148. Ønsker utvidet sone på syd- og nordsiden av hytta, slik at nærområdet som alltid har vært i bruk, blir inkludert og skog ikke kommer inn til hytteveggen. Motorferdsel. Kjørespor nr. 3 (vedlegg 3-3) benyttes som adkomst til hytta, der den siste biten av kjøresporet (ca 30 m) ligger innenfor nasjonalparken og ender opp i en biloppstillingsplass. Det synes unødvendig å skulle opparbeide ny biloppstillingsplass mer eller mindre rett ved siden av den eksisterende. Mest hensiktsmessig å parkere samme sted som tidligere. Kjøring til hytta er i det alt vesentlige begrenset til en bil noen uker i året, og en slik løsning vil representere minst belastning på miljøet. Gjør oppmerksom på at kjøresporet ikke går helt ned til kyststien/hytta slik det er anført på kartet, stopper lenger opp i skogen.

Vurdering av innspill

Skjøtselssoner. *Hytte nr. 43 utredning om skjøtselssoner rundt hytter - Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet. Sonen er noe endret som følge av tiltak på eiendommen.*

Motorferdsel. *Forvaltningsmyndigheten har ikke anledning til å tillate alminnelig kjøring i nasjonalparken jf. verneforskriften. Parkering må skje utenfor nasjonalparken.*

Mette Amundsen /Jens Petter Stang /Elisabeth Stang, 23/315

Kyststien, s.76. Det bør settes opp et skilt nede på Grønne Bakke der kyststien slutter. Dette for å markere at kyststien slutter her og hindre at turgåere fortsetter på stien mot nord og inn på et tråkk som fører opp til fjellet mot øst til de seks hyttene der. Der er det ingen allmenn sti/ferdselsåre. Viser også til vedlegg 4 og 7 i forvaltningsplanen, der det er planer om å føre kyststien videre nordover langs Løper'n mot Fredrikstad (ikke opp fjellet). Motorferdsel 3.1.7. Pkt 5 synes feil (kjørespor nr 5 i tabell 10 s. 102). De seks hyttene under Ravnklova har i alle år hatt kjørespor opp til sine hytter på fjellet. Kjøresporet som tar av før sonen i inntegnet trase for Storefjell (g/bnr 23/10/78), er ikke tegnet inn på kart i vedlegg 3. Kjøresporet bør inntegnes fram til plataet på g/bnr. 23/315, den sydlige delen av tomten, samt med avstikker mot bnr 318 og 312 i nord før bnr. 321. Dette vil gjøre det lettere for alle parter mht søknader og behandling av veivalg for transport. Kjøresporet som går opp til de seks hyttene "Ravnklova" inn over grensen for området, tilfredsstiller kravene til kjørespor på samme måte som for sporene inn til g/bnr 23/10/78 og 23/10/105, og bør derfor klassifiseres likt. Skjøtselssoner. I innledningen til utredning om skjøtselssoner rundt hytter er det gitt visse føringer for fremtidig forvaltning. Uklar ordbruk f.eks "uten at det nødvendigvis sperrer for utsikten" - "uten at vegetasjonen

stenger for sol og utsyn". Oppfatter at dette er føringer for skjøtsel som gjelder for alle hytter og må kunne legges til grunn. Rimelig, vanlig skjøtsel som klipping av plen, stussing av småbusker osv for å bevare innsyn og utsikt, bevare ferdsel, må da være tillatt uten godkjenning hver gang dette er nødvendig.

Vurdering av innspill

Kyststien er omtalt på informasjonsplakater om nasjonalparken der det er presisert at stien slutter ved Grønnebakke. Kommunen har ansvaret for merkingen av stien.

Motorferdsel. Disse kjøresporene er ikke inntegnet på vanlige kart som har vært tilgjengelige for Fylkesmannen. Det har heller ikke kommet innspill om disse kjøresporene i løpet av verneprosessen. Fylkesmannen har ikke observert kjøresporene på egne befaringer eller fått påvist kjøresporene på befaring med grunneierne. Grunneier har etter anmodning tegnet inn kjøresporet på kart. Dette kjøresporet går på fast grunn og skogsbunn. Kjøresporet er lagt inn i vedlegg 3 (-2). (Se Nyquist).

Skjøtselssoner. Refererer til 23/312 (nr 35), der det er uklart hva skjøtselssonen omfatter. Forslag om endringer i skjøtselssonene er vurdert samlet. Alle hytter har fått minimum 2 m sone fra hyttevegg eller terrasse, i tillegg til sonen i høringsdokumentet. Teksten i utredning om skjøtselssoner rundt hytter er justert slik at det entydig kommer fram at utsikt kan opprettholdes innenfor en skjøtselssone. Utenfor en skjøtselssone skal det alltid samarbeides med forvaltningsmyndigheten om fjerning av trær og vegetasjon enten det gjelder utsikt eller andre formål.

Terje Agnalt

Teltplassen i Dauvika ved Storesand bør ha strengere regler enn en tilsvarende utenfor nasjonalparken. Forslag til regler: Motorferdsel. Alt rullende overnattingsmateriell og utstyr på hjul, så som combicampere (teltilhengere) for bil, forbyes kjørt inn på Dauvika teltplass. Minimere motorferdsel i nasjonalparken. Forbud mot bruk av firehjuls motorsykkel. Vegetasjon. For å ta vare på vegetasjonen på denne plassen i nasjonalparken, bør telting over lengre tid utelukkende skje i feriemånedene juli. Resten av året må reglene fra friluftsløven om kun to døgn oppslått telt på stedet gjelde. Idè. Vil det kunne la seg gjøre å omskape denne teltplassen til en miljø og naturprofilert teltplass? Opplysningsvirksomhet, kursing/foredrag om ulike tema knytta til f.eks kildesortering, kompostering, naturen i nasjonalparken m.m. Øke forståelse og utvikle ydmykhet overfor livet i naturen.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten og Oslofjordens friluftsråd ser behov for å utarbeide en driftsplan for Storesand. Innspillene vil bli vurdert i dette arbeidet. Reglene om motorisert ferdsel i nasjonalparken gjelder også på Storesand.

Hvaler Beitelag v/Hans Herman Utgård

§ 3 Vernebestemmelser pkt. 5.6 Generelle unntak for ferdsel. Ferdsl i forbindelse med tilsyn av beitedyr nevnes ikke. Dette er pålagt alle dyreeiere etter annet lovverk. Det foretas tilsyn minst en gang ukentlig, i tillegg ved varsel om løshunder og eller syke, skadde eller døde dyr. Det krever en generell tillatelse og kan ikke gis etter søknad. Pkt. 7.1 Forbud mot forurensning. Det er ikke akseptabelt for Hvaler beitelag at det er forbud mot lagring av materialer, gjerdeutstyr og lignende. I strid med lang praksis. Løse grunder, netting på rull og løse gjerdestolper benyttes pr dd på Akerøya, Sauholmen og Tisler (områder hvor det er vanskelig eller ikke ønskelig med permanente kve og ledegjerder). På Nordre Søster har det også vært slik. Dette er en forutsetning for beite på øyene. Hvert år gjøres et omfattende arbeid med oppsetting og nedrigging av utstyr. Det er ikke aktuelt å frakte nødvendig gjerdemateriell inkludert en rekke lange og tunge tregrunder til og fra øyene ved hver bruk. Det fins ingen andre gode alternativer som kan gi en tilsvarende praktisk løsning som lagring av gjerdeutstyr på plassen. Det foreslås å fjerne hele setningsleddet mellom kommaene, alternativt fjerneordet "gjerdeutstyr" i §3 pkt 7.1. Det gjøres oppmerksom på at forslaget om forbud mot lagring av gjerdeutstyr kom inn i verneforskriften fra sentralt hold etter at Rådgivende utvalg hadde avgitt forslag. Hvaler Beitelag har derfor ikke tidligere kunnet uttale seg om dette. Vi anser det som et "tulleforslag" som ikke fremmer verneformålet, men vanskeliggjør driften av beitene og målsettinger knyttet til skjøtsel ved beiting.

Vurdering av innspill

§ 3 pkt. 5.6 Generelle unntak for ferdsel. Ferdsl i forbindelse med tilsyn av beitedyr er omtalt i forslag til forvaltningsplan kap 3.1.2 Landbruk (s. 65).

I h.h.t dyrevelferdsloven er nødvendig tilsyn av beitedyr pålagt. Nødvendig ferdsel i sone C i forbindelse med tilsyn av beitedyr vil derfor tillates etter søknad. Dette gjelder også akutte situasjoner for å ta seg av syke, skadde eller døde dyr. Tillatelsen må medbringes ved tilsyn i sone C i ferdselsforbudsperioden.

Forbud mot forurensning. Vernebestemmelsen er vedtatt i kgl.res. 26.06.2009 og kan ikke omgjøres (annet enn ved en ny kgl.res). Løsningen på problematikken med forbud mot lagring av gjerdemateriell på øyene, er at det blir gitt dispensasjoner til lagring etter naturmangfoldloven § 48 (generelle dispensasjoner).

Rognhavnfellesskapet v/Sverre Ditlev-Simonsen, 30/207

Det bes om at forvaltningsplanen blir sendt ut til alle hjemmelshavere av g/bnr 30/207, og at adresselister/partlister blir supplert. Rognhavnfellesskapet har tidligere sendt inn krav om erstatning, jfr. brev av 26.08.10 (e-post 30.08.10). Etter anmodning fra Fylkesmannen, ble det sendt supplerende opplysninger i brev av 21.10.10. Tidligere

innspill til oppstart av forvaltningsplanen har ikke blitt tatt med i oppsummeringen (vedlegg 9). I tidligere innspill ble det bedt om at det for Grønnebauen tas hensyn til A. Forsumpning og B. Gjengroing. I forvaltningsplanen er det ikke konkrete tiltak som ivaretar de forhold som har blitt påpekt (brev 26.08.10) og som er utdypet i brev 21.10.10. Når det gjelder forsumpning, ble det lagt ved kart med drenggrøfter tegnet inn (21.10.10). I forvaltningsplanen vedlegg 1 er det kart som viser aktuelle grøfter og drenering, her er ikke drenggrøfter for g/bnr 30/207 tegnet inn. Oppfatter forvaltningsplanen slik at anlegg/vedlikehold av mer skånsomme grøfter (lukket drenering), enn dagens store åpne grøfter ikke tillates uten videre. Håper at det åpnes for en tillatelse til omlegging av åpne til lukkede grøfter etter søknad. Grøfter som er lukket og drenerer mot parken vil ikke ha noen effekt dersom ikke grøftene videreføres i parken (jf. retningslinjer s. 67). B. Gjengroing. Sletta ned mot strandområdet i Grønnebauen er i sterk gjengroing. Forvaltningsplanen viser i kart vedlegg 1 at området Svanetangen Grønnebauen er en naturtype med særlig behov for skjøtselstiltak, men gir ikke info om hvilke tiltak det tenkes på. Gjengroingen fører til redusert bruk for fritidsaktiviteter. Skjøtsel i området kommer inn under forholdene som beskriver økologisk skjøtsel og bevaring av naturtype. Mener at skjøtsel (rydding av vegetasjon osv) i dette området bør inntas i forvaltningsplanen og skal forestås av forvaltningsmyndigheten, og ikke inngå som søknadspåliggende tiltak som det pålegges eierne å gjennomføre.

Beiting. I forvaltningsplanen står det at det er svært viktig med fortsatt beite på Herføl for å bevare naturtypene, omfatter 100 dyr. De seinere år har det vært betydelig mindre enn 100 dyr. Økt beiting alene på Herføl vil ikke ha ønsket effekt, fordi gjengroing har kommet så langt at det vil være nødvendig med manuell rydding i tillegg. Rognhavnfelleskapet ønsker ikke økt beiting, pga betydelige ulemper for eiendommene. Dersom økt beite blir aktuelt som skjøtselstiltak, må det kompenseres for dette ved inngjerding av hytter i og utenfor nasjonalparken. Stier og skiltplan. Ingen merknader til skiltplanen foruten konkrete forslag gitt i e-post 2.10 og 8.11 2010. Bedre skilting og etablering av nasjonalparken gir økt allmenn bruk av stier/veier, som igjen fører til økt behov for vedlikehold og tilsyn. Det bør kompenseres for økt bruk ved at noe av vedlikeholdsbehovet tas inn som element i forvaltningsplanen. For Rognhavnfelleskapet gjelder dette stien over g/bnr. 30/207 mot Kaffebukta med avgreining til Svanetangen, samt hovedveien/stien mellom Rognhavn og Grønnebauen. Brev 21. oktober 2010 (supplerende opplysninger): A. Forsumpning av området. Ber om tillatelse til lukking av grøft med drengsrør omfylt med puk som munner ut i pukksatt drengskum/synkekum i bakkant av strandlinjen (kart vedlagt m/inntegnet drenering m/drengskum). B. Gjengroing. Ber om tillatelse til vegetasjonsrydding av sletta ved Grønnebauen. Erstatningskrav kan falle helt eller delvis bort dersom tillatelser gis, eller dersom dette tas inn i forvaltningsplanen.

Vurdering av innspill

Forslag til forvaltningsplan m /høringsbrev ble sendt den 10.01.2011 til de hjemmelshavere av g/bnr. 30/207 som tidligere ikke hadde mottatt dette. De var uteglemt

pga en misforståelse. I verneforskriften § 1 Avgrensning skal bare eiendommer som ligger helt eller delvis innenfor nasjonalparken listes opp. For Rognhavnfelleskapet 30/207 skal denne eiendommen være med i oppstillingen, ikke eiendommene som er hjemmelshavere til 30/207. I forbindelse med Østfold jordskifteretts grensegang (merking av grensen) vil dette bli rettet opp. I kraft av at 30/207 ligger innenfor grensen, skal alle de 12 hjemmelshaverne være oppført i adresselister over berørte parter og få tilsendt høringsforslag og endelig forvaltningsplan.

Vedlikehold av eksisterende grøfteri samsvar med forvaltningsplanen er tillatt jf. verneforskriftens § 3 pkt.1.2.d).Flere eksisterende grøfter er vist på revidert kart, inkludert grøften i Grønnbauen. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til grøfting og drenerering for å holde jordbruksmark i hevd jf. Verneforskriftens § 3 pkt. 1.3 g). Denne bestemmelsen er tatt med av hensyn til jordbruksareal, søknader om grøfting for å ivareta andre områder må vurderes etter § 48. Det er ikke ønskelig å lukke eksisterende grøfter.

Gjengroing. Gjengroing er et generelt problem mange steder i nasjonalparken. Beitedyr er de beste "arbeiderne" for å hindre gjengroing. Manuell rydding kan være aktuelt for å sette et landskap tilbake til ønsket tilstand, men beitedyr er nødvendig for å opprettholde denne tilstanden. Verneforskriften setter ikke begrensninger på beiting, her gjelder annet lovverk. Det skal normalt mye til før Miljødirektoratet regulerer beite jf. verneforskriftens § 3.pkt.2.4.Forvaltningsmyndigheten har ansvaret for økologisk skjøtsel men kan etter avtale sette bort gjennomføringen til andre. Her kan grunneiere, velforeninger etc. være aktuelle samarbeidspartnere, etter skriftlige avtaler. Manuell vegetasjonsrydding vil være aktuelt sammen med beiting (rydding alene ikke aktuelt uten årlig oppfølging med slått eller beite).

Skilt med informasjonsplakater om nasjonalparken og Herføl er satt opp bl.a i Kaffebukta og Grønnbauen. Kommunens vedtak fra 1978 etter friluftsløven bl.a om telting er omtalt..

Utgårdskilen vel

Stier. Det er et ønske å engasjere seg i merking og vedlikehold av stiene i nærområdet. Har hatt kontakt med Hvaler kommune om opparbeidelse av mulig kyststi med start og innkomst i Utgårdskilen. Velforeningen har tegnet et forslag til trasèvalg fra Utgårdskilen mot Bastangen, over til Grøtvika, videre mot Guttormsvauen, for så å krysse veien mellom Barm og Botn og følge fjellryggen sørover til Kasa og tilbake til Utgårdskilen. Ønsker at det vurderes muligheter for kyststi i dette området i forvaltningsplanen. Velforeningen stiller seg til disposisjone i planlegging, opparbeidelse og vedlikehold av en kyststi.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten ønsker en merket kyststi også på Vesterøy. Hvaler kommune står for gjennomføringen av kystien.

Ørekroken vel

Velforeningen har fått mange henvendelser fra fastboende, hytteeiere og badende ang. forholdene i strandområdet, spesielt sommerstid. Vår, sommer og høst blir området brukt til kiting, også innenfor badebøyene. Det oppstår stadig konflikter og nestenulykker når kitere kommer i stor fart innover mot stranden. Barn og badene føler seg forvist fra strandsonen. Ørekroken har lange tradisjoner som badestrand, spesielt barnefamilier. Brettseilere har vist hensyn. Fartsbegrensning på 5 knop i området, kitere har ofte langt høyere hastighet enn det. Må lages en forvaltningsplan for Ørekroken, der regler for hva som er lov og ikke lov presenteres. Ber om at representanter fra Fylkesmannen, Hvaler kommune, Oslofjordens friluftsråd og representanter fra Ørekroken vel, kan avholde et møte og gjennomdiskutere forholdene (mellom januar - april 2011), og at møtet ender opp i en god forvaltningsplan for området. Det må tas hensyn til sanitære forhold i området, telting, vedlikehold av kyststien og hva kunstverkene på Rødshue medfører av en betydelig økt trafikk på veien i Ørekroken. Privat vei - medfører en betydelig kostnad.

Vurdering av innspill

Det er behov for bedre kartlegging av Ørekroken, av naturverdiene og deres tåle-evne i forhold til bruken av området for Ørekroken. Ørekroken vel, OF og Hvaler kommune er naturlige samarbeidspartnere i denne prosessen. Forvaltningsmyndigheten har hatt flere møter om forholdene i Ørekroken. Toalett ble satt opp i 2014.

Ørekroken er et av de mest sårbare naturområdene i nasjonalparken. Samtidig skal området være tilgjengelig for flere brukergrupper. Fartsbegrensningen gjelder motoriserte fartøy. Området innenfor badebøyene skal forbeholdes badende. Informasjonsskilt er satt opp i Ørekroken.

Svein Jahr Glomnes, g/bnr 47/96

Har hytter i Kasabukta. 1. Transport til og fra hytter. Mener det blir unødvendig tungvint og kostbart at hyttene som ligger i Kasabukta må søke dispensasjon for å kjøre på veien til Kasa (250 m innenfor nasjonalparken, hyttene ligger utenfor). Det er lite traktortransport med materialertil og fra hyttene. Ber om at det gis en generell dispensasjon for transport til hyttene i Kasa-området. 2. Opplag av båter. Mener at forbudet mot båtopplag er altfor strengt. Både hytteeiere og grunneiere ønsker at ordningen med at 5-7 båter på Jansens eiendom i Kasabukta får fortsette å ligge i vinteropplag, mot at strand ryddes hver vår. 3. Vedhogst. Gjelder tomt på Tokollen innenfor nasjonalparken. Mener at skogen på tomta ikke tar skade av beskjedne vedhogst til eget bruk, men bidrar til at det ikke gror igjen. Dersom ikke vedhogst blir tillatt, må det kjøpes inn ved som må fraktes med traktor over Kasaveien. En evigvarende dispensasjon fra kjøreforbudet blir resultatet. 4. Parkeringsforholdene i Utgårdskilen.

Viser til at det i skoleferier er svært vanskelig å finne parkeringsplasser i Utgårdskilen for dagturister og hyttefolk. Ca 15 biler har anledning til å parkere etter avtale med grunneier. Havnevesenet, kommunen og grunneiere kan kanskje trenge hjelp til å løse en konflikt slik at plassene kan brukes som tidligere.

Vurdering av innspill

Verneforskriften er vedtatt ved kgl. res. 26.06.2009 og kan ikke omgjøres. Det er ikke anledning til å gi generell dispensasjon for transport. Det må dermed søkes dispensasjon for kjøring på Kasaveien også for hyttene i Kasabukta. Båtopplag. Etter høringen er det utarbeidet retningslinjer for båtopplag. Det kan søkes om tillatelse til opplag av båter jf. kap. 3.1.10. Ett av vurderingskriteriene er muligheten for opplag utenfor nasjonalparken.

Områder der vedhogst kan tillates er vist på kart vedlagt forvaltningsplanen. Tomten på Tokollen er ikke del av slike områder. Tap av muligheten til å ta ut ved var en del av erstatningssaken.

Parkering. Det er parkeringsproblemer mange steder på Hvalerøyene. Dette er noe som må løses utenfor nasjonalparken. Forvaltningsmyndigheten bidrar ev. ved behov.

2.2 Høringsuttalelser fra offentlige etater og frivillige organisasjoner

KNBF Region øst

Forvaltningsplanen er et meget detaljert og gjennomarbeidet dokument. Planen ivaretar båtbrukernes interesser på en god måte. Ønsker mer detaljerte opplysninger i planen om: økonomisk grunnlag for en tilfredsstillende overvåking og gjennomføring av de praktiske krav som planen innebærer på kort og lang sikt. Praktisk håndheving av brudd på de regler planen omfatter. Stiller spørsmål om det er tilstrekkelig med 2 personer (SNO) i sommersesongen?

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten prioriterer tiltakene i forvaltningsplanen (skjøtsel, overvåking, tilrettelegging, informasjon etc) i bestillingsdialogen med SNO. Dette følges opp med årlig tildeling av midler fra Miljødirektoratet. Det er utarbeidet et marint kartleggings- og overvåkningsprogram med kostnader.

SNO har ansvaret for oppsyn i nasjonalparken, håndheving av vernebestemmelsene og naturveiledning. Det er 2 stillinger som dekker området. SNO kan vurdere behovet for ekstrahjelp i sommerseongen.

Strömstads kommun

Forvaltningsmål, beskrevne utfordringer, tiltak og forslag til oppfølging og overvåking overenstemmer i store deler med skjøtelsesplanen for Kosterhavets nationalpark. Dette er bra ettersom Kosterhavet og Ytre Hvaler grenser til hverandre og er økologisk likeverdige. Denne overensstemmelsen bør også legge til rette for samarbeidet mellom nasjonalparkene framover. Ingen endringer foreslått.

Vurdering av innspill

Uttalelsen tas til orientering.

Länsstyrelsen Västra Götalands Län. Koster

Forvaltningsmål, beskrevne utfordringer, tiltak og forslag til oppfølging og overvåking overenstemmer i store deler med skjøtelsesplanen for Kosterhavets nationalpark. Resultat av det nære samarbeidet gjennom bl.a. interregprogrammet Vår felles arv. Det er viktig med et fortsatt samarbeid, spesielt for det marine miljøet hva gjelder tiltak, gjennomføring av disse og oppfølging av bevaringsmålene. Oppfølgingsprogrammet i forvaltningsplanen er ikke presisert og mangler oversikt over hvilke ressurser som kreves. Oppfølgingen er kostnadskrevende, men nødvendig for å gjennomføre tiltak og følge opp bevaringsmålene. Ønsker å samarbeide om et felles oppfølgingsprogram for de marine bevaringsmålene og for de tiltakene man velger å prøve. Muligheter for nært samarbeid med forvaltere, forskere og brukere over landegrensene (noe etablert allerede). Savner beskrivelse av hvordan man tenker seg at det lokale nasjonalparkstyret skal samarbeide

med Kosterhavet NP framover. Kosterhavsdelegationen har besluttet å invitere en representant for Ytre Hvaler nasjonalpark til å være observatør i Kosterhavsdelegationen.

Vurdering av innspill

Overvåkningsprogrammet i forslag til forvaltningsplanen er ikke presist nok, det mangler bl.a ressursoversikt. Dette er spesielt viktig for den marine delen med tanke på felles overvåkningsplaner med Kosterhavets nationalpark. Det er derfor laget et kartleggings- og overvåkningsprogram for YHNP samordnet bl.a med Kosterhavet, hvor ressursbehov/kostnader er med. Et felles oppfølgingsprogram for marine bevaringsmål var del av interregprosjektet Kosterhavet-Ytre Hvaler "Vår felles arv", og blir en del av det fortsatte samarbeidet etter prosjektperioden. Resultatet er tatt inn i kartleggings- og overvåkningsprogrammet for sjøområdene i Ytre Hvaler. Gjennomføring av tiltak i overvåkningsprogrammet er avhengig av tildeling av midler fra Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret og Kosterhavsdelegationen har faste årlige møter for felles orienteringer og samkjøring av drift og forvaltning. I tillegg er det faste kontaktmøter (2-3 g/år) mellom nasjonalparkforvaltningen på begge sider.

Naturvårdsverket

Anser at forvaltningsmål, beskrevne utfordringer, tiltak og oppfølging og overvåking sammenfaller med tilsvarende deler i skjøtelsesplanen for Kosterhavets Nationalpark. Ser det som spesielt viktig å samordne marin oppfølging og informasjonsinstanser. Når det gjelder oppfølging av marine forvaltningsmål og oppfølgingsplan for dem, oppfattes de som ikke ferdigstilt og ikke ressursatt. Anser at et samordnet program er økonomisk effektivt (lettere å kartlegge økologisk status og måloppnåelse). Ønsker et økonomisk, samordnet marint oppfølgingsprogram mellom YHNP og Kosterhavet. Samordne tiltak (også økonomisk) av f.eks opplæring av fiskere i økologi, restaurering av ålegressenger og korallrev. Samarbeid om marint søppel, påvirke EU og internasjonale aktører for å se på langsiktige løsninger (prosjekt "Attraktiv kust"). Savner i forvaltningsplanen hvordan man ser for seg samarbeidet med Kosterhavets Nationalpark framover og hvordan dette kan utvikles.

Vurdering av innspill

Overvåkningsprogrammet i forslag til forvaltningsplanen er ikke presist nok, det mangler bl.a ressursoversikt. Dette er spesielt viktig for den marine delen med tanke på felles overvåkningsplaner med Kosterhavets nationalpark. Det er derfor laget et kartleggings- og overvåkningsprogram for YHNP samordnet bl.a med Kosterhavet, hvor ressursbehov/kostnader er med. Et felles oppfølgingsprogram for marine bevaringsmål var del av interregprosjektet Kosterhavet-Ytre Hvaler "Vår felles arv", og blir en del av det fortsatte samarbeidet etter prosjektperioden (avsluttet i 2012). Resultatet er tatt inn i kartleggings- og overvåkningsprogrammet for sjøområdene i Ytre Hvaler. Gjennomføring av tiltak i overvåkningsprogrammet er avhengig av tildeling av midler fra Miljødirektoratet.

Nasjonalparkstyret og Kosterhavsdelegationen har faste årlige møter for felles orienteringer og samkjøring av drift og forvaltning. I tillegg er det faste kontaktmøter (2-3 g/år) mellom nasjonalparkforvaltningen på begge sider.

Forvaltningsmyndigheten er positive til samarbeid på de nevnte områdene.

Naturvernforbundet

Ingen kommentarer.

Oslofjordens friluftsråd

1) Generelt. Det er gjort et grundig arbeid med planen, et godt verktøy som OF i prinsippet slutter opp om. OFs hovedinteresse går ut på å gjøre naturen i nasjonalparken tilgjengelig for flest mulig uten at bruk og ferdsel skal komme i konflikt med verneinteressene. Dette er etter OFs mening betinget av en høy grad av tilrettelegging, regulering, kanalisering og oppslutning av etablerte driftsordninger. Of er kritiske til opprettelsen og sammensetningen av nasjonalparkstyre opprettet av MD. OF burde vært rådført i prosessen.

Minner om at OF er grunneier eller har servitiuttavtaler med grunneiere innenfor nasjonalparken for 60 områder/delområder, og at nasjonalparkens opprettelse langt på vei er gjort mulig vha OFs over 70 års innsats for sikring av friområder på Hvaler. Vedlagt liste over områdene.

2) Rollebeskrivelsene i kap 5.3 bør utdypes, oppgaver og forventninger tydeliggjøres og økonomiske forutsetninger gjennomgås. I forvaltningsplanen legges det opp til en rekke ønsker om tilrettelegging, krav om standardforbedring på P-plasser, bilveier, turveier og kyststier, økt tilrettelegging på friområdene og flere driftsoppgaver (eks bygninger). Det er behov for klargjøring av hvilke ressurser som skal til for å løse alle disse oppgavene, OFs økonomi kan ikke imøtekomme den økte mengden oppgaver.

3) Kap 3.1.2 Landbruk. Forvaltningsmål for landbruket er et godt utgangspunkt for beiting, hindre gjengroing og ivareta kulturlandskapet. Som prosjektansvarlig for rapporten "Skjæregårdsbeiting på Hvaler", ser OF det som viktig at prosjektet blir fulgt opp gjennom forvaltningsarbeidet med sikte på å få til permanent beiting og skjøtsel.

4) 3.1.3 Friluftsliv. OF slutter seg til å lage en driftsplan for Storesand. Ber om fortgang i avklaring av bl.a telting, renovasjon, sanitærforhold, parkering, bygninger, skjøtsel. Nyttig å ha en gjennomgang av hva som skal foregå i Ørekroken, egen bruksplan. Bør etableres atferdsregler som regulerer forholdene blant brukergrupper. Ørekroken er et viktig område for friluftsliv og må avmerkes på kart i vedlegg 3. Kartet bør samsvare med de sikra friluftsområdene som er i Naturbase (noen mangler i dag). Vikar og Vikarhavn - avmerking av viktig område for friluftsliv flyttes innenfor np.grensen til de vestvendte svabergene. Landfasten og Spjær bør vises i samsvar med Naturbase. Det er behov for økt tilgjengelighet for funksjonshemmede til utvalgte friluftsområder (særlig Storesand og Guttormsvauen). Tilrettelegging bør være et tema i forvaltningsplanen, mangelfullt dekket. Viktigste virkemiddel for å kanalisere ferdsel og unngå slitasje. Deler av Storesand og Guttormsvauen bør vurderes universelt utformet. Bør vurderes å lage atferdsregler for fortøyning slik at båter ikke blir liggende fast i lengre tid og fortrenger andre brukere. Adferdsregler bør hjemles i Friluftsloven, og inngå i det totale forvaltningsarbeidet i nasjonalparken.

5) 3.1.5. Kulturminner. OF mener at aktuelt lovverk og forvaltningsprinsipper for kulturminner bør klargjøres nærmere. Enig at bygninger med kulturhistorisk verdi skal ivaretas gjennom bruk. Bør være åpen for flere bygg av typen kystledhytter (Akerøya, Homlungen, Struten) i eller ved nasjonalparken. OF har planer om å tilrettelegge Stakebua på Jomfruland ved Herføl (kjennetegn for overnatting for ikke-motorisert ferdsel). Spørsmålet om hvordan kulturhistoriske bygg skal brukes bør tas opp i nasjonalparkstyret, finansieringsløsninger diskuteres.

6) 3.1.7 Motorferdsel. Fritidsbåtbruken øker i omfang, medfører støy og konfliktnivå mellom ulike brukergrupper. OF støtter arbeidet med å skape forståelse for hensikten med sone E - fartsbegrensning - gjennom informasjon og holdningsskapende arbeid.

3.1.8 Forskning og undervisning. Regner med at aktiviteter som medfører fangst av fisk og krabber og sanking av tang og dyreliv i fjære i forbindelse med undervisningsarbeid, fortsatt vil være mulig innenfor verneområdet (faller inn under tradisjonelt fritidsfiske).

7) 3.1.9 Reiseliv. OF ser at det er store muligheter for å utvikle småskala næringsvirksomhet innen reiseliv rundt nasjonalparken. Naturlig å tenke seg lokalisering av et nasjonalparksenter på Storesand på Kirkøy. Senteret bør være en portal inn i parken, ligge nært kollektivtransport, offentlig vei og handel og tjenesteyting, kafe og toaletter. Viser til Jæren friluftsråd som har bygget et friluftshus knyttet til Jæren landskapsvernområde, en modell som vil passe inn i Hvalers skala.

8) 3.1.10 Infrastruktur og andre tekniske inngrep. Oppsetting av brygger krever tillatelse, vil først og fremst vurderes i forbindelse med sikring av adkomst for drift av friluftsområder. Bruken av et område bør være med i vurderingen. Ilandstigningsbrygger og fortøyningsbrygger kan være viktige kanaliseringstiltak. Tisler - ønskelig med bedre tilgjengelighet med ilandstigningsbrygger i Kilen. Minner om brev fra MD (2009), trekker fram at OFs plan for bryggeplasser på Tisler burde vært fulgt opp, betydning for allmennhetens friluftsliv på øya (eget vedlegg m/ mulige steder for fortøyningsbolter og ilandstigningsbrygge). Fylkesmannen vedtok 28.05.2009 å gi dispensasjon for oppføring av fritidsbolig med tilhørende bryggeanlegg på eiendom gbnr. 34/23 (MD brev av 24.03.2009). OF har i møte med grunneier Siger 2011 blitt enige om plassering av brygge for gbnr. 34/23 på Holmen i Kilen (eget vedlegg). En slik brygge skal ikke hindre friluftsmyndighetene og OF i å oppføre evt. annen ilandstigningsbrygge for allmennheten på Holmen, eller hindre allmennheten ferdsel eller opphold på Holmen. OF ønsker å samarbeide med Siger om tiltak for å gjøre Holmen landfast. Det er behov for vann og avløp på kystledhyttene.

9) 3.2.1 Utslipp miljøgifter, forsøpling og støy. Ønsker å arbeide videre med utfordringene knyttet til marint søppel. Viktig med samarbeid over landegrensene. OF er i kontakt med Västra Götalands Län som har startet et EU-prosjekt "Sustainable Marine Litter Management". OF ønsker at arbeid av denne typen kan bli en del av forvaltningsarbeidet framover.

10) 4.1 Økologisk skjøtsel. "Skjærgårdsbeite på Hvaler" - viktig å videreføre prosjektet, og legge grunnlag for permanent skjøtsel. Skjærgårdstjenesten kan få en enda større rolle i forhold til skjøtsel dersom det satses mer midler og langsiktig på dette, med utføring av oppdrag fra SNO.

11) 4.2 Informasjon. De fleste eksisterende skilt skal fjernes. I vedlegg 3 bør avmerkingen av informasjonsskilt også vises på Nordre og Søndre Søster, på Struten, ved parkeringen på Spjær samt i Utgårdskilen og på Homlungen.

12) 4.3 Oppsyn (og veiledning). 2 nye SNO-stillinger (oppsyn og naturveiledning). OF forutsetter at samarbeid mellom SNO og Skjærgårdstjenesten vil fortsette og utvikles videre innen felt som skjøtsel og oppsyn. OF ønsker å fortsette med aktivitetstiltak, informasjon og stimulering til friluftsliv mot kommuner, skoler, barnehager og SFO og utfordrer SNO til å samarbeide om et slikt tilbud.

13) 4.4 Overvåking. Viktig å følge utviklingen og konsekvenser av ferdsel og annen bruk på land og marine områder. Krever rutiner og opplegg for oppfølging og justering av forvaltningen på grunnlag av overvåking av målene som er satt for verneområdet, samt forskning og involvering av interessegrupper og lokal deltagelse. OF ønsker å bidra mest mulig i det videre forvaltningsarbeidet.

Vurdering av innspill

1) *Organiseringen av forvaltningen er bestemt av regjeringen gjennom Miljøverndepartementets budsjettproposisjon (2009-2010). Det er politisk enighet om å opprette lokale nasjonalparkstyret som består av politikere fra de aktuelle kommunene og fylkeskommunen. Organisasjoner er ikke tildelt plass i styret, heller ikke interkommunale virksomheter eller grunneiere. Organisering av nasjonalparkforvaltningen og oppnevning av styret er ikke en del av forvaltningsplanen og styrets oppgaver. OF blir invitert til et faglig rådgivende utvalg. Da OF er en viktig grunneier og forvalter av store arealer i nasjonalparken er det naturlig med et utstrakt samarbeid om mange av de temaene OF har nevnt i sin uttalelse.*

2) *En utdyping av rollebeskrivelsene i kap 5.3 samt oppgaver og forventninger i kap 4 vil bli vurdert. De økonomiske forutsetningene er avhengig av den årlige bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten, Miljødirektoratet og SNO. Som en del av forvaltningsmyndighetens forberedelser til bestillingsdialogen vil god dialog med OF være viktig. Det er naturlig at OF fortsetter med det ansvaret de har i dag for drift og vedlikehold av friluftsområdene. OF/Skjærgårdstjenesten er aktuelle utførere av andre skjøtels- og tilretteleggingsoppgaver, spesielt knyttet til friluftslivinteresser.*

3) *Tar synspunktene til orientering*

4) *Friluftsliv og behov for adferdsregler. Det vil bli tatt initiativ til å utarbeide driftsplan for Storesand. Det presiseres at kartene i vedlegg 3 viser områder som blir tilrettelagt for friluftsliv (viktig støttepunkt for friluftsliv) – de viser ikke sikrede friluftsområder. Ørekroken er et sårbart naturområde hvor det ikke er ønskelig med tilretteleggingsfunksjoner som tilsier at det bør vises på kartet i vedlegg 3 som område tilrettelagt for friluftsliv. Ørekroken er et av de områdene med mest sårbare naturtyper, vegetasjon og insekter jf. forvaltningsplanen kap. 4.4.1. Eventuell tilrettelegging her gjøres for å verne om sårbare naturverdier – men kan også være til gagn for friluftsliv. Det er behov for bedre kartlegging av Ørekroken, av naturverdiene og deres tåle-evne i forhold til bruken av området for Ørekroken.*

Adferdsregler til friluftsområdene må hjemles i friluftsloven. Nasjonalparkstyret har ikke myndighet etter friluftsloven, det tilligger kommunen. Nasjonalparkstyret bidrar gjerne med innspill til adferdsregler. Ev. adferdsregler for fortøyning av båter ble vurdert i

forbindelse med opprettelsen av nasjonalparken. Det ble ikke funnet grunnlag for egne bestemmelser om dette i verneforskriften. Dette må ev. vurderes i forhold til de muligheter friluftsløven gir.

Vi ser at temaet universell utforming/tilgjengelighet for funksjonshemmede er mangelfullt beskrevet i forslaget til forvaltningsplan. Det blir tatt inn endringer på dette temaet, spesielt for Storesand. Detaljer vil komme i driftsplanen.

Tilrettelegging mer generelt mener vi er omtalt på en tilstrekkelig måte.

5) 3.1.5. Kulturminner. OFs innspill tas til orientering. Homlungen, Struten og Akerøya er del av OFs kystled. Dette fremkommer også av forvaltningsplanen men kan presiseres bedre.

6) Innspillene om motorferdsel og forskning/undervisning tas til orientering.

7) Det er etablert et nasjonalparksenter på Skjærhalden som tilfredstiller de kriteriene til lokalisering som OF foreslår. Det er ikke aktuelt å bygge et nasjonalparksenter i nasjonalparken på Storesand jf. at verneforskriften ikke åpner for nye bygninger her.

8) Forvaltningsmyndigheten er klar over avgjørelsen til Fylkesmannen i denne saken. Søknad om dispensasjon for hytte og brygge på gnbr 34/23 på Tisler ble behandlet etter verneforskriften i januar 2012. Det lå tunge føringer bak fra MD som medførte at nasjonalparkstyret på gitte vilkår ga tillatelse til hytte og brygge. Bl.a er det satt vilkår om at bryggen på Holmen skal skiltes for allmenn hensynsfull bruk i tilknytning til friluftsliv, under hensyntaken til eierens bruk; denne ene bryggen vurderes da som tilstrekkelig for allmennheten. Bryggen skal ikke hindre allmennhetens ferdsel eller opphold på Holmen, eller virke privatiserende. Holmen kan gjøres landfast ved å plassere stein på eksisterende steinrad mellom Holmen og land.

9, 10) Innspillene til OF tas til orientering.

11) Etter at forvaltningsplanen ble sendt på høring er listen med plassering av skilt blitt utvidet. Se vedlegg 7. Vedlegg 3 er revidert etter innspill fra OF.

12) Forvaltningsmyndigheten vil legge til rette for et godt samarbeid mellom SNO, forvaltningsmyndigheten og andre aktører som OF og Skjærgårdstjenesten. SNO er en selvstendig etat som ikke ligger under nasjonalparkstyrets myndighet. Skjærgårdstjenesten er en av flere aktører som det er naturlig å samarbeide med i forbindelse med skjøtselstiltak på oppdrag fra forvaltningsmyndigheten eller SNO.

13) Forvaltningsmyndigheten ser positivt på at OF ønsker å bidra i det videre forvaltningsarbeidet.

Forum for natur og friluftsliv

Organisert ferdsel. Viser til retningslinjene i forvaltningsplanen for hva som menes med organisert ferdsel. Dette innebærer søknadsplikt for mange av de aktivitetene som for eksempel DNT, 4H, speideren, NJFF og skolen driver. I praksis kan dette være svært vanskelig å gjennomføre for en frivillig organisasjon uten ansatte. Turprogram for DNT Nedre Glomma fastsettes for et år av gangen (sommer /tidlig høst), tillatelse må være gitt

før program fastsettes, noe som krever planlegging opp mot 1,5 år før tur gjennomføres, problematisk. Det blir vanskelig å justere turen etter været. Det bør synliggjøres i forvaltningsplanen de ulike utfordringene andre foreninger kan ha med søknad for organisert ferdsel. Viser til forvaltningsplanen for Jærstrendene landskapsvernområde som har ferdselsrestriksjoner, men utformet på en enklere måte for frivillige organisasjoner. Foreslår endringer i retningslinjene med inspirasjon fra Jærstrendene. Bl.a - Vanlige turer/fritidsaktiviteter for barn krever ikke søknad. - Anbefalinger til hvor aktiviteten bør styres og hvorfor. - Det er forutsigbart hvor og hvordan større arrangementer kan arrangeres. På Hvaler f.eks større arrangementer styrt til Kuvauaen, Guttormsvauen, Vikerhavn, Rødshue og Storesand.

Tilrettelegging og merking av stier. Hvalerterrenget er vanskelig å bevege seg i som turgåer. Turkart mangler, vanskelig å finne frem. Uten tilrettelegging er Hvalers landskap lite tilgjengelig for turgåere. Forvaltningsplanen ønsker ikke å legge til rette for ny merking av stier og tråkk over svaberg, vurderer nedlegging av stier. Området blir enda mindre tilgjengelig. Nasjonalpark gir sannsynligvis økt ferdsel og besøkende. Flere merkede stier vil styre ferdsel til disse stiene, og vekk fra sårbare områder. Ørekroken har meget store naturverdier og er en populær badeplass. Kyststien passerer over strandengen, slitasje et problem. Man kan f.eks bygge trammer for ferdsel for Kyststien og til/fra stranden, heller enn forby ferdsel gjennom området (dersom det skulle bli aktuelt). Savner slike løsninger i forvaltningsplanen.

Vurdering av innspill

I verneforskriften er det formuleringer som må defineres i forvaltningsplanen. Dette gjelder bl.a "organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet". Disse formuleringene er definert nærmere i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen prioriterer det enkle og tradisjonelle friluftslivet i tråd med verneforskriften og nasjonale føringer. Dette friluftslivet skal også være miljøvennlig. Ferdelsforbud er begrenset til hekkeområder for sjøfugl og kasteplasser for sel jf. sone C og D i verneforskriften og på vernekartet. Forvaltningsplanen kan ikke endre på disse områdene. Forvaltningsplanens krav om at organiserte aktiviteter/ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse er ikke å betrakte som ferdselsforbud eller ferdselsbegrensninger. Det gir forvaltningsmyndigheten en oversikt over omfanget av aktiviteter og en mulighet til å styre eller kanalisere ferdsel og aktiviteter til områder som ikke medfører skade på naturkvalitetene, framfor å avslå en søknad. I et langsiktig perspektiv vil dette også sikre naturopplevelsen for fremtidige besøkende i nasjonalparken. I verneforskriften er det formuleringer som i stor grad gjelder for alle nasjonalparker der friluftslivet er en del av formålet.

Organisasjoner som f.eks DNT vil kunne bruke årsprogrammet sitt som bakgrunn for en søknad og bør ha dialog med nasjonalparkforvalteren før programmet fastsettes eller søknad sendes.

Det er planer om kyststi på alle øyene. Denne skal merkes og vil følge eksisterende stier der hvor dette finnes. Det anlegges nye traseer der det er behov for det. Det er også et mål at enkelte områder ikke merkes og tilrettelegges, da dette gir mulighet for andre typer naturopplevelser.

Informasjonsskiltene om nasjonalparken vil vise eksisterende stisystemer. Denne informasjonen er også tilgjengelig på hjemmesiden. Forvaltningsmyndigheten kan samarbeide med andre aktører om å lage nye turkart.

Ørekroken er et av de mest sårbare naturområdene i nasjonalparken. Det er samtidig populært for flere friluftsbukere. Det er viktig med en balanse mellom bruk og vern, tilrettelegging og kanalisering for å ta vare på naturverdiene. Det er behov for bedre kartlegging av Ørekroken, av naturverdiene og deres tåle-evne i forhold til bruken av området for Ørekroken. (Se svar til OF og Ørekroken vel).

Den Norske Turistforening (DNT)

Ber om å bli lagt til i adresselisten. Friluftslivets plass i verneområdene. Viser til St. meld. nr. 39 (2000-2001) "Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet" og St. meld. nr. 26 (2006-2007) "Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand", samt Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) og naturmangfoldloven. Også innenfor verneområder skal en sikre mulighetene for enkelt og naturvennlig friluftsliv. Samtidig vil det i enkelte tilfeller være nødvendig å begrense friluftaktiviteter i begrensa områder. Kap 3. Brukerinteresser. Friluftsliv. DNT opptatt av at nasjonalparken i fremtiden skal gi muligheter for et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv. Ferdelsforbudet må derfor begrenses til et minimum av hva som er nødvendig for å ivareta andre verneverdier. Eventuelle begrensninger i allemannsretten må være kunnskapsbasert, slik naturmangfoldloven legger opp til. Ferdelsbegrensningene må gjøres tilgjengelige, være forståelige og ukompliserte, og ikke minst oppfattes som rettfærdige.

Forvaltningsmål for friluftsliv.

Mener at forvaltningsmålet om utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv må endres, fordi etter naturmangfoldloven skal verneområder gi allmenneheten anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av et enkelt og naturvennlig friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging (gjelder også områder vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft). Innenfor nasjonalparken utøves også friluftaktiviteter som kiting, surfing, klatring, dykking og padling. Dette er etter DNTs mening aktiviteter som må defineres som enkelt og naturvennlig friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Naturmangfoldloven bør ikke brukes til å prioritere enkelte friluftformer fremfor andre, med mindre dette er nødvendig for å ivareta verneformålene.

Tilrettelegging for ferdsel. En nasjonalpark får som regel økt besøk og økt slitasje på stinett. Ofte fornuftig med en forsiktig oppgradering av stier. Uenige i at vedlikehold av stier skal ha samme standard som tidligere. Slitesterke stier bidrar til å hindre stygge sår i terrenget. Støtter at enkelte områder bør forbli uten merkede stier. Bør lages en plan for tilrettelegging av ferdsel og friluftsliv, slik det legges opp til. Bør gjøres i samarbeid med lokale friluftsgangarsisasjoner og avmerkes på kart.

Organisert ferdsel. Etterlyser bedre dokumentasjon på ferdselsbegrensninger som er foreslått. Enig i at det i enkelte spesielt sårbare naturområder vil være nødvendig å begrense organisert ferdsel og telting, men at krav om søknad ved organisert ferdsel ikke kan gjelde for hele nasjonalparken. Viser til naturmangfoldloven som sier at ferdsel til fots bare kan begrenses i avgrensede områder, og bare dersom det er nødvendig for å bevare planter eller dyr, kulturminner eller geologiske forekomster. Mener at Ytre Hvaler

er langt mer robust mot slitasje enn høgfjellsområder, både på land og i sjø, og har ikke behov for strenge begrensninger. Etterlyser kart som viser områder med søknadspiktig ferdsel. Ønsker en mer dynamisk forvaltningspraksis som i større grad differensierer mellom ulike typer friluftaktiviteter i de ulike områdene (og begrense byråkratiet). Tett dialog brukergrupper - for å unngå sårbare områder. Gjennom klare rammebetingelser og med krav om rapportering, bør flerårige og generelle tillatelser for organiserte turer og aktiviteter kunne etableres.

Motorferdsel. Støtter forvaltningsmålet om å redusere kjøringen i nasjonalparken til et minimum. Mener at DNT Nedre Glomma bør bli forespurt om å sitte i Rådgivende utvalg for nasjonalparkstyret.

Vurdering av innspill

Forvaltningsplanen prioriterer det enkle og tradisjonelle friluftslivet i tråd med verneforskriften og nasjonale føringer. Dette friluftslivet skal også være miljøvennlig. Ferdelsforbud er begrenset til hekkeområder for sjøfugl og kasteplasser for sel jf. sone C og D i verneforskriften og på vernekartet. Forvaltningsplanen kan ikke endre på disse områdene. Forvaltningsplanens krav om at organiserte aktiviteter som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse er ikke å betrakte som ferdselsforbud eller ferdselsbegrensninger. Det gir forvaltningsmyndigheten en oversikt over omfanget av aktiviteter og en mulighet til å styre eller kanalisere ferdsel og aktiviteter til områder som ikke medfører skade på naturkvalitetene. I et langsiktig perspektiv vil dette også sikre naturopplevelsen for fremtidige besøkende i nasjonalparken. I verneforskriften er det formuleringer som i stor grad gjelder for alle nasjonalparker der friluftslivet er en del av formålet. Disse formuleringene er definert nærmere i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen skiller ikke på ulike friluftaktiviteter men har beskrevet de aktivitetene vi vet foregår i et visst omfang. Den tradisjonelle fotturen er omtalt på samme måte som nyere former for friluftsliv.

Tilrettelegging. Utgangspunktet i nasjonalparken er å ta vare på naturen og unngå inngrep. Dette gjelder også for inngrep som samtidig er tilrettelegging for friluftsliv. Det er samtidig et mål med nasjonalparken at den skal være tilgjengelig for et enkelt og tradisjonelt friluftsliv. I denne sammenhengen er den overordnede tanken at dagens nettverk av stier med en enkelt standard er et ønsket nivå. Dersom denne standarden medfører uønsket slitasje på naturen kan annen tilrettelegging foretas. Forvaltningsplanen åpner for en annen grad av tilrettelegging dersom hensynet til skade på naturen tilsier dette jf. § 6 Skjøtsel i verneforskriften.

Organisert ferdsel og ferdselsbegrensninger. Viser til ovenstående der ferdselsbegrensninger og ferdsel er kommentert. Det er ikke foreslått egne ferdselsbegrensninger i forvaltningsplanen. Områder med ferdselsbegrensninger fremkommer i verneforskriften og på vernekartet som sone C og D. Det åpnes for mulighet for flerårige dispensasjoner for organiserte turer/arrangement hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

DNT er representert i Rådgivende Utvalg gjennom FNF Østfold.

Den Norske Turistforening, Nedre Glomma

I hovedsak enig i forslaget til forvaltningsplan, med noen innvendinger. Ønsker å sitte i faglig rådgivende utvalg for nasjonalparkstyret.

Organisert ferdsel. Uenige i retningslinjene for organisert ferdsel, fordi det innebærer en unødig og uhensiktsmessig søknadsplikt for DNT og for andre natur- og friluftsansjoner. Kan føre til at f.eks DNT, 4H, speideren, NJFF og skoler ikke velger å gjennomføre turer i nasjonalparken. DNT arbeider for å stimulere til enkel og naturvennlig aktivitet, bidra til økt natur- og kulturkunnskap i befolkningen og sikre at allmennhetens rettigheter og plikter etter friluftslvsloven blir ivaretatt. Viser til § 35 i naturmangfoldloven (om nasjonalparker), 2. ledd 4. punktum. Viser videre til Inge Lorang Backer sin kommentarutgave til naturmangfoldloven. Ut fra disse henvisningene mener DNT at forslaget om å innføre søknadsplikt for en rekke former for organisert ferdsel, ikke er i tråd med loven. Spesielt uenig i søknadsplikten med mer enn 50 personer uavhengig av hvor og hvem som utfører ferdselen, og for turer der aktiviteten gjentas minst 3 ganger i året. Et urimelig krav, spesielt hvis en forutsetter at aktiviteten foregår utenom sårbare områder og event. på merkede stier og andre tilrettelagte områder. I slike tilfeller må en forutsette at flerårige og generelle tillatelser blir gitt i løpet noen få dager, eller enekelturer gis tillatelse på dagen, (e-post). Rammetillatelse også akseptabelt.

Mener at retningslinjene om flerårige disp. til faste arrangementer også må kunne gjelde DNTs turer. Påpeker at eventuelle skader av større ansamlinger har relativt mye mindre å si sammenliknet med den store uorganiserte ferdselen i store deler av området. Forvaltningsplanen bør heller angi de sårbare områdene (på kart og tidsrom) der en ikke ønsker større organiserte overnattinger eller ferdsel med store grupper. Forslag til løsning: Øke antall til 100 pers før søknadsplikt inntre, og styre store arrangementer til Kuvauen, Guttormsvauen, Vikerhavn, Rødshue og Storesand. Foreslår å endre tekst i retningslinjene til kapitlet Organisert ferdsel: "Det skilles ikke på fotturer som følger merkede stier eller ikke, da det antas at dette er av liten betydning for naturkvalitetene i nasjonalparken." Mener at dette er feil.

Merking stier og annen tilrettelegging. Påpeker at merking av stier og annen tilrettelegging for friluftsliv er svært effektive tiltak for å ta vare på verneverdien, i den grad friluftsliv er til skade for dem. DNT NG kan bistå med merking etter DNTs merkeinstruks. Mener at forvaltningsplanen på noen punkt er for negativ til slik tilrettelegging og effektene av det. Uenige i bevaringsmålet for friluftsliv: "Nivået på tilretteleggingen for friluftsliv skal være som på vernetidspunktet. osv" Foreslår å endre målet slik at det samsvarer med tiltakene i vedlegg 4 og evnt andre tilretteleggingsbehov, og samsvare med målet om å merke flere stier og oppgradere dem der det er nødvendig (unngå slitasje).

Tiltakene i vedlegg 4 bør vises på kartet i vedlegg 3 eller eget kart hvis mulig. Tiltakene synes ikke å være fullstendige og bør derfor gjennomgå nærmere og suppleres. Sti Utgårdskilen-Papperhavn (delvis merket) og sti Ørekroken, bør angis i vedlegg 4. Kyststien passerer over strandengen ved Ørekroken (store naturverdier og populært turområde/badeplass). Slitasje fra tråkk et problem. Foreslår å f.eks bygge gangbaner for ferdsel på Kyststien og til og fra sandstranden, framfor å delvis forby ferdsel i området (hvis det blir aktuelt). I vedlegg 4 bør det åpnes for andre uspesifiserte tiltak. Listen

Oppfølgende tiltak for friluftsliv bør suppleres med et punkt om å vurdere behovet for mer merking og opparbeiding av stier, og et punkt om at det bør utarbeides et turkart for å bedre tilretteleggingen. Vanskelig å bevege seg i Hvalerterrenget, vanskelig å finne fram på Hvaler.

Vurdering av innspill

DNT er representert i Rådgivende Utvalg gjennom FNF Østfold.

Forvaltningsplanen prioriterer det enkle og tradisjonelle friluftslivet i tråd med verneforskriften og nasjonale føringer. Dette friluftslivet skal også være miljøvennlig. Ferdselsforbud er begrenset til hekkeområder for sjøfugl og kasteplasser for sel jf. sone C og D i verneforskriften og på vernekartet. Forvaltningsplanen kan ikke endre på disse områdene. Forvaltningsplanens krav om at organiserte aktiviteter som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse er ikke å betrakte som ferdselsforbud eller ferdselsbegrensninger. Det gir forvaltningsmyndigheten en oversikt over omfanget av aktiviteter og en mulighet til å styre eller kanalisere ferdsel og aktiviteter til områder som ikke medfører skade på naturkvalitetene. I et langsiktig perspektiv vil dette også sikre naturopplevelsen for fremtidige besøkende i nasjonalparken. I verneforskriften er det formuleringer som i stor grad gjelder for alle nasjonalparker der friluftslivet er en del av formålet. Disse formuleringene er definert nærmere i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen skiller ikke på ulike friluftaktiviteter men har beskrevet de aktivitetene vi vet foregår i et visst omfang. Den tradisjonelle fotturen er omtalt på samme måte som nyere former for friluftsliv.

Forvaltningsplanen åpner for mulighet for flerårige dispensasjoner for organiserte turer/arrangement hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

Det legges opp til enkle søknadsrutiner som skal gi stor grad av forutsigbarhet f.eks søknader på bakgrunn av lagets årsprogram. Søknader behandles i tråd med forvaltningsloven.

I Ytre Hvaler nasjonalpark er landområdene relativt små og bruken intensiv. Bevaringsmålene for friluftsliv (fysiske tilretteleggingstiltak) imøtekommer behovet for tilrettelegging og er i samsvar med vedlegg 4. Det åpnes for ny tilrettelegging på problempunkter og spesifiserte strekninger av hensyn til bevaring av naturverdier men ikke generell standardheving. Planene for Kyststi på Hvaler følges.

Flere av delstrekningene er ikke ferdig planlagt ennå og kan derfor ikke vises på kartet i vedlegg 3. Kyststiene er beskrevet i egen kartbok.

Hvaler Næringsforum

Planen virker "næringslivsfiendlig" og bygger på feil forutsetninger. Mange detaljer i planen bygger på myter og udokumenterte påstander. Mest fokus på aktiviteter uten motor, selv om motorisert trafikk sommerstid foregår i mye større omfang (ingen regler og forskrifter). Strengt regler for ikkemotorisert aktivitet blir lite troverdig. Organisert ferdsel. Kravet til søknader for gjennomføring av organisert ferdsel er for strengt. Vil omfatte og få konsekvenser for både kommersielle aktører og frivillige organisasjoner som satser på ikke-motorisert friluftsliv (ungdom og friluftsliv). Forvaltningsplanen bør tvert i mot

tilrettelegge for besøkende, organisasjoner og næringsliv som satser på ikkemotorisert ferdsel i og omkring nasjonalparken. Inviterer til dialog om hvordan dette kan foregå. Tilrettelegging trengs.

Kap. 3.1.9 Reiseliv. Krav til sertifisering av guider. Forvaltningsplanen forsøker å omgå eget regelverk ved å først si at forvaltningsmyndigheten ikke har anledning til å stille krav om sertifisering av guider ved tillatelser til organiserte turer. For deretter å si i retningslinjene at dokumentasjon av kompetanse (sertifisering) innen naturmiljø og områdevern vil være en fordel ved behandling av søknad om organisert ferdsel. Det er en myte at det "ikke skal tilrettelegges" for "tradisjonelt og enkelt friluftsliv" for å unngå slitasje. Påpeker at forvaltningsplanen er uriktig når det gjelder hvordan seilere og kitere beveger seg. De kan ikke bevege seg over store avstander pga sikkerheten. Savner dokumentasjon på at dette kan ha konsekvenser for dyreliv. Savner begrunnelse for hvorfor krav om søknader og rapportering for å drive med ikkemotorisert ferdsel. Stiller spørsmålstegn ved hvorfor en skoleklasse på tur er mer troverdig og mindre problematisk enn en kommersiell aktør (skoleklasser krever normalt ikke tillatelse). Spør om reglene er strenge for de organiserte fordi det er vanskelig å regulere de uorganiserte? Etterspør dokumentasjon på at det uorganiserte er bedre enn det organiserte for miljøet i Ytre Hvaler nasjonalpark.

Reiseliv kap 3.1.9 - uenig i at "Utviklingen viser at turoperatører kan utvikle reisetilbud som over tid kan bli en trussel mot verneverdiene". Nasjonalparken til sjøs på Hvaler kan ikke sammenliknes med nasjonalparker i fjellet. Bør ha et enklere regelverk, og heller innføre strengere krav dersom det viser seg at store overgrep skjer og man ser fra hvilke grupper (privatpersoner eller turistaktører). Bør prøve å forvalte nasjonalparken slik at den brukes av "turistene" og at det er den organiserte formen for friluftsliv, med tilrettelegging, som vil gi de gode resultatene i forhold til målsetningene om friluftsliv og naturvern.

Vurdering av innspill

Verneforskriften regulerer ferdsel på land strengere enn ferdsel på sjøen. Dette er begrunnet med at ferdsel på land medfører større fare for slitasje og skade på naturmiljøet enn ferdsel til sjøs og på bakgrunn av den ferdselen som foregår på sjøen. Det er ikke restriksjoner på motorisert ferdsel på sjøen tilsvarende de bestemmelsene som gjelder land.

Organisert ferdsel er omtalt i kommentarene til DNT. Det vises til disse merknadene. Det legges opp til en enkel praksis for behandling av søknader for den organiserte ferdselen som krever tillatelse. Det er ikke all organisert ferdsel som krever tillatelse jf. definisjonene i forvaltningsplanen. Forvaltningsmyndigheten mener at det ligger vel til rette for både organisert og uorganisert friluftsliv i Ytre Hvaler nasjonalpark. Fordelen med krav til søknad om organisert ferdsel er at denne kan styres til bestemte områder eller styres unna sårbare områder. Dette gir også muligheter for effektiv informasjon og naturveiledning..

Etter forvaltningsmyndighetens mening legger forvaltningsplanen til rette for næringsliv og reiseliv innenfor rammen av verneforskriften. Det er ikke krav til sertifisering av guider men vi er positive til en utvikling der bransjen medvirker til kompetanseheving om nasjonalparken f.eks i form av sertifiseringsordninger.

Det enkle og tradisjonelle friluftslivet er en del av verneformålet, det kan derfor tilrettelegges for dette. Samtidig er det et generelt ønske om å redusere inngrep i verneområdet.

NIVA

Bevaringsmål. Målene for naturtypene er ambisiøse, det vil bli metodisk utfordrende å følge dem opp, ressurskrevende å vurdere måloppnåelse, viktig med god kontakt mot fagmiljøer. Bevaringsmål knytta til Vanddirektivet er enklere å følge opp enn de som krever spesialovervåking. Kan hende det vil bli nødvendig å foreta prioritering av bevaringsmålene i forvaltningsplanen. En koordinering av overvåkingsprogram vil være nødvendig (metodisk og logistikken). Nasjonale overvåkingsprogrammer er under evaluering og vil endres, nasjonalparken bør følge med i utviklingen her.

Kap 1.6.1 Vanddirektivet. For å fremme nasjonalparkens behov for overvåking, vil det være viktig at nasjonalparken deltar i høringen av Klif sin interne evaluering av overvåkingsprogrammer (Kystovervåkingsprogrammet, Sukkertareovervåkingen, miljøgifter langs kysten). I 2011 vil det være en meget begrenset marin overvåking ved nasjonalparkområdet. Foreløpig ikke kjent hvordan overvåkingen vil bli fra 2012 og framover.

Kap 2.4.6 Dype bløtbunner. Bløtbunnsstasjonen ved Torbjørnskjær ligger ved 360 m dyp, ikke 452 m. Kap. 3.1.8 Forskning og undervisning. Positivt, verneområdet fungerer som en referanse for områder utenfor, stimulans svensk samarbeid. Foreslår å legge til forskningsinstitusjoner under "oppfølgende tiltak". Kap. 3.2.1 Utslipp, miljøgifter, forsøpling og støy. Gjør oppmerksom på en feilformulering evt. feil årstall. Kap 3.2.2.Spredning av fremmede arter. Håndtering av ballastvann er ikke omtalt i verneplanen, antar at ny ballastvannforskrift vil håndtere dette. Gjør oppmerksom på noen unntak fra overordnet regel om krav til utskifting som kan være nyttig å være klar over.

Kap. 4.4.2 Marine områder. Gjør oppmerksom på at mye av den eksisterende overvåkingen som er nevnt (Ytre Oslofjordovervåkingen eller Kystovervåkingen) har en usikker framtid og vil ikke gjennomføres som planlagt i 2011. Ålegressenger vil inngå som et kvalitetselement under Vanddirektivet. Metoder og klassegrenser for dette kvalitetselementet er under utarbeidelse. Avsnittet om Ferrybox inneholder en del faktafeil, har derfor vedlagt forslag til ny tekst. Stiller spørsmålstegn ved de 3 siste setningene i avsnittet, om disse er ment å skulle være med i forvaltningsplanen. I avsnittet Dypområder presisere at Kystovervåkingsstasjonen A36 Torbjørnskjær ligger på bløtbunn på 360 m dyp rett utenfor nasjonalparkgrensen og har vært undersøkt siden 1990. Det bør etableres en tilsvarende stasjon innenfor sone A for å følge utviklingen etter fredningen.

Kap. 4.4.3. Annen oppfølgende overvåking eller tiltak. Det gjøres oppmerksom på at når det gjelder dype bløtbunner er ikke BHQI en påbudt undersøkelse i Vanddirektivet. Undersøkelsen foretas med NIVAs SPI-kamera og inngår bl.a. i overvåking av Ytre Oslofjord. Stiller spørsmål om det er lov å f.eks fange krabber og skjell ved dykking i sone A og i resten av verneområdet? Dette kommer ikke klart fram av forvaltningsplanen.

Vurdering av innspill

Faktafeil er rettet opp.

Overvåkingsprogrammet er vurdert på nytt (vi er kjent med at noe av den pågående aktiviteten har usikker framtid). Overvåkingsprogrammet vil bli gjenstand for en hyppigere oppdatering enn selve forvaltningsplanen bl.a på bakgrunn av endringer i ekstern overvåking eks. Kystovervåkingen.

Det er tillatt å fange fisk, krabber og skjell med bunn garn, teiner, ruser og ved dykking i hele verneområdet inkludert sone A. Det er kun fiske som benytter "redskap som slepes under fisket" som er omfattet av verneforskriften jf. § 3 pkt.3.1.b). Annet fiske reguleres etter havressursloven, inkludert fritidsfiske i sjøen.

Fiskeridirektoratet

Kap. 2.4.7 Utfordringer: Påpeker at å styrke den stede gne torskebestanden vil krever et nærmere samarbeid mellom etater og må iverksettes i et større område enn det nasjonalparken omfatter. Er allerede innført restriksjoner for å styrke torskebestanden langs norskekysten (minstemål på 40 cm, restriksjoner i ålefiske og fiske med ruser som vil medføre reduksjon i fangst av småtorsk). Om yrkesfiskernes direktesalg utenom salgslag, bør det stå tydelig dersom det er ment ulovlig omsetning. Kun lov å omsette fisk og skaldyr i medhold av "Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven)".

Brukerinteresser 3.1.1 Fiske. Statusbeskrivelsen er ikke oppdatert etter dagens situasjon i fiskeriene i nasjonalparken og ytre Oslofjord. Opplyser at fiske etter pigghå var forbudt f.o.m 1. jan. 2009 og at den er oppført i Rødlista. Offisiell fiskeristatistikk på Fiskeridirektoratets statistikkbank (fiskeridir.no) bør brukes for å nyansere og oppdatere informasjonen om landet fangst i Hvaler kommune. "Blåskjelldyrking" bør skiftes ut med "blåskjelldyrking".

Informasjon. Det er ønskelig at gjeldene regelverk mht. fritidsfiske kan gis der det er naturlig å omtale dette. I tabell 14 er Fiskeridirektoratet nevnt som bidragsyter mht. amerikansk hummer, ser det som naturlig å delta for å redusere fremmede arter i norsk natur.

Overvåking 4.4.2 Når det gjelder hummer, er det Havforskningsinstituttet i samarbeid med Fiskeridirektoratet som gjennomfører overvåking og forskning i området. Havforskningsinstituttet bør derfor være sentrale i videre overvåking i nasjonalparken. Kap 4.4.3 og 4.4.4 Fiskere i nasjonalparken er viktige aktører for å overvåke fremmede arter og artssammensetningen i fangster. Det bør knyttes nære kontakter til "artsobservasjoner.no" og Havforskningsinstituttets rapportering av uvanlige arter i sjø.

Vurdering av innspill

Det er lagt til presiseringer i tråd med innspillet til de nevnte utfordringene i kap.2.4.7. Hovedproblemet er fortsatt en utfordring,- at torskebestanden er på et lavt nivå, flere andre fiskebestander er sterkt redusert og fangststatistikken for området er mangelfull.

Statusbeskrivelsen i kap.3.1.1 er oppdatert i tråd med innspillet ang. statistikk, pigghåfiske og blåskjelldyrking. Regler for fritidsfiske er ikke omtalt i detaljer på

informasjonsplakatene. Fiskeridirektoratets brosjyrer om fiskeregler er nevnt i forvaltningsplanen, og kan legges sammen med informasjon om nasjonalparken på aktuelle steder.

I kapitlet om overvåking er fiskere og Havforskningsinstituttet lagt inn som ansvarlige aktører på relevante steder.

Havforskningsinstituttet

Forvaltningsplanens bevaringsmål for mange av de marine naturkvalitetene faller godt sammen med målene for Vannforskriften (økologiske tilstand analyse kvalitetslementer). De andre marine naturkvalitetene har bevaringsmål knytta til biologisk mangfold, bestander, arter mm. i tråd med tenkningen i vannforskriften. Bevaringsmål og oppfølging (kartlegging og overvåking) av disse bør foregå gjennom 4 faser: 1. Kartlegging og overvåking for å kunne vurdere/klassifisere dagens økologiske tilstand på marine naturkvaliteter. Baseres på eksisterende kartlegging og pågående overvåking, noe behov for ytterligere kartlegging og overvåking. 2. Måretta tiltak dersom bevaringsmål ikke er tilfredsstillende. Dersom bevaringsmålene er tilfredsstillende vil man kunne gå direkte til en tilstandsovervåking. 3. Etter tiltak behøves undersøkelser/overvåking for å fastslå om tiltakene virker slik man ønsker. Måretta undersøkelser på naturkvaliteter som ikke har ønsket bevaringsmål. 4. Bevaringsmålene nådd - behov for tilstandsovervåking eller kartlegging av tilstanden med jevne mellomrom (sjekke at tilstanden holder seg). Den adaptive forvaltningsmodellen er en struktur som på en systematisk måte gjør det mulig å teste hypoteser og frembringe ny kunnskap. Forskning er en integrert del i adaptiv forvaltning.

Anbefaler at forvaltningsplanen klart definerer aktuelle bevaringstiltak/forvaltningsverktøy som i samarbeid med fiskerimyndighetene kan innføres for å kunne nå de bevaringsmålene som er satt. Anbefaler at nasjonalparken i samarbeide med fiskerimyndighetene og Havforskningsinstituttet, vurderer bruk av marine bevaringsområder på en skala som er relevant for å nå bevaringsmålene. Havforskningsinstituttet har gode erfaringer med bevaringsområder for hummer, med lokal effekt på kysttorsk.

Overvåking i forvaltningsplanen. Gjør oppmerksom på at igangværende prosjekter/aktiviteter kan endres ved å falle bort eller forandre overvåkingsopplegget (av ulike årsaker). Dette vil være svært uheldig for den helhetlige målsettingen med nasjonalparken, inkludert overvåking og tilstand. Kap 4.4.2 Fiskeriundersøkelser - strandnot. Strandnot fanger ikke opp større fisk like godt som yngel. Andre metoder vil være nødvendig for å nå målene gitt i kap 2.4.7 Standardisert ruse eller garnfiske vil gi komplementerende informasjon. Hummer. Uklart hvilke tiltak som er knytta til hummer. Havforskningsinstituttet har utviklet standardiserte metoder for hummerfiske i forbindelse med MPA-områdene. Anbefaler å inkludere denne metoden i nasjonalparken. Det er behov for å fastsette dagens status innenfor nasjonalparken, noe datainnsamling inngår allerede som del av Havforskningsinstituttets kartlegging av hummer langs Skagerak. Positiv til svensk samarbeid, noe på hummer allerede. Fysiske og kjemiske forhold. Forvaltningsplanen baserer seg på igangværende prosjekter. Det vil være en usikker strategi, siden det er betydelige kutt i overvåkingsprogrammene det vises til (Kystovervåkingsprogrammet og Ytre Oslofjord). Kunnskapen om fysiske og kjemiske

forhold er viktig for bl. a. å forstå årsakssammenhenger. Anbefaler at man på sikt oppretter overvåkningsprogram som er uavhengig av annen aktivitet. Primærproduksjon/Planteplankton utføres vanligvis sammen med overvåking av fysiske og kjemiske forhold. Ferrybox (eget avsnitt) er et verktøy for å samle inn data på fysiske og kjemiske forhold og planteplankton. Fordi det er et verktøy bør avsnittet flyttes til innledningen f.eks.

Det vil være viktig å ha en god koordinering av overvåkingen og FOU som vil bli utført i nasjonalparken, mht å oppnå bevaringsmålene, vitenskapelig mest interessant og best grunnlag for forskningsbasert forvaltning. Bruk av begreper, inkl. def. i kap. 3.1, bør være i tråd med hva som brukes i Vannforskriften og kartlegging og overvåking av biologisk mangfold.

Vurdering av innspill

For flere av de marine naturkvalitetene har vi bevisst valgt å lage bevaringsmål i tråd med Vannforskriften. Forvaltningsplanen følger prinsippene i "adaptiv forvaltning" (målstyrt forvaltning), dette er presisert i de innledende kapitlene og fremkommer også i Forvaltningshåndboka til DN

Forvaltningsplanen gir ikke hjemmel for å iverksette tiltak som ikke omfattes av verneforskriften slik som "marine bevaringsområder" utover det sone A gir mulighet for. I samarbeid med Fiskeridirektoratet som myndighet og Havforskningsinstituttet er slike tiltak aktuelle.

Mange av forslagene om overvåking i forvaltningsplanen er knyttet til eksisterende overvåkingsprogrammer og andre pågående prosjekter. Dette innebærer også usikkerhet dersom disse programmene endres, men synliggjør også betydningen slike programmer kan ha for andre, f.eks nasjonalparkmyndigheten. Beskrivelsen av de ulike overvåkingstiltakene er justert noe jf. innspill.

Det vil være viktig å ha en god koordinering av all overvåking og FOU som blir utført i nasjonalparken, mht å oppnå bevaringsmålene.

Østfold fylkeskommune

Reiseliv. Det utøves i noen grad RIB-rafting (rigid-inflatable boat = stiv-oppblåsbar båt) innenfor nasjonalparken. En fortsatt aktivitet på dette området bør tas opp til vurdering. Friluftsliv. Opptatt av at allemannsretten holdes i hevd og at telting i max 2 døgn overholdes slik at flest mulig får plass. Dette bør også gjelde for fritidsbåter som ankrer opp og ligger lenge på samme sted og sperrer for andre brukere. Ellers enige i forvaltningsmålene for friluftsliv. Naturressurser. Jakt på sjøfugl og fangst av kystsel er viktige deler av friluftslivet. Viktig at ordningen med "tålt sjøfugljakt" opprettholdes. Østfold eneste fylke øst for Rogaland som har kvote på kystsel, viktig for mange. Tilfreds med forvaltningsplanen på disse punkt.

Kulturminner Henviser til § 3 pkt. 4.2 som gjelder tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner. Retningslinjene i forvaltningsplanen sier at det også kan gis tillatelse til skilting. Det står ikke noe om at det kan gis tillatelse til arkeologiske registreringer og undersøkelser av kulturminner. Viser videre til at oppfølgende tiltak vil omfatte en tilstandsregistrering av alle kjente kulturminner i nasjonalparken. I fremtiden

kan det også bli aktuelt med forskningsbaserte undersøkelser av kulturminner i området. Det bør derfor åpnes opp for at det kan gis tillatelse til slike tiltak. Ber om at ordet "istandsetting" benyttes istedenfor "restaurering" i sammenhenger som gjelder kulturminner. Ber om at kulturminneloven listes opp når annet lovverk nevnes under kap 5 Saksbehandling.

Under beskrivelsen av fylkeskommunens rolle bes det om å legge til det regionale ansvaret for friluftsliv og forvaltningsmyndigheten for jakt og jaktbare arter og forvalter fangst av kystsel. Anbefaler at det i kap. 6 refereres til særlover slik som kulturminneloven.

Vurdering av innspill

RIB-aktiviteter omfattes av verneforskriften på samme måte som annen aktivitet med motorbåter på sjøen dvs. i liten grad. Det kan være ønskelig at denne aktiviteten skjer på en måte som er i tråd med ideen om naturvern. Dette må skje gjennom et samarbeid og ved holdningsskapende arbeid. Allemannsretten reguleres gjennom friluftsløven inkludert telting og fortøyning av båter i den grad det sistnevnte omfattes av friluftsløven. Det er ikke begrensninger i jakt i verneforskriften, her gjelder annet lovverk fortsatt. Unntaket er jaktforbudet i 2 mindre områder (sone B). Dette medfører jaktforbud i et område men gjelder ikke enkeltarter.

Retningslinjene ang. kulturminner viser til vernebestemmelsene. Arkeologiske undersøkelser og undersøkelser som ikke er nevnt her krever dispensasjon etter nml § 48. Forvaltningsmyndigheten er positiv til mer kunnskap også om kulturminner i nasjonalparken.

Forvaltningsplanen er rettet opp i forhold til mer presis ordbruk og omtale av fylkeskommunens rolle.

Fredrikstad Sportsdykkere

Været begrenser dykkeaktiviteten og er med å bestemme lokaliteter som medfører oppankring i sone A (ca 50% av dykkene). Pga sikkerheten er det ikke aktuelt å ankre mot land, må ligge oppankret på svai med skøyte, så nær land som mulig og ha utkikk med dykkere dvs i nærheten av dykket. Motor igang vil være fare for dykkere. Må nå søke dispensasjon og vil få tillatelse på begrenset antall plasser. Ønsker å bestemme selv hvor de skal ankre opp, dreier seg om 20-30 oppankringer/år. Mange av oppankringene vil være på samme sted som dersom man hadde ligget fortøyd til land (båten snudd motsatt vei). Foreslår å sende forvaltningsmyndigheten terminliste med turdatoer for hele året i tillegg til VHF? og melder posisjonen til oppsynsmann i hvert tilfelle. Dersom endringer, meldes dette fra min 48 timer før avreise. Undervannsscooter er et hjelpemiddel for dykkere i sterk strøm under vann eller for å dekke større områder under søk. Regner med at Norges Dykkerforbund vil ta opp definisjonen av batteridrevet undervannsscooter, som betraktes som vannscooter, med Sjøfartsmyndighetene. Ønsker å samarbeide i saker som berører undervannsmiljøet, f.eks observasjoner, kartlegginger, informasjon, veiledning og rydding av søppel.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten har gitt tillatelse til oppankring etter søknad bl.a vurdert i forhold til oppankringsmuligheter mot land i sone A. Nasjonalparkstyret kan behandle tilsvarende søknader basert på klubbens årsprogram. Styrebehandlingen vil være avhengig av tidspunkt for styremøtene. Krav til søknader er utdypet i forvaltningsplanen. Det er ikke gjort endringer i forhold til hvilke aktiviteter som krever søknad. Bruk av undervannskuter og definisjon av dette er gjort i medhold av annet lovverk.

Forvaltningsmyndigheten er positive til å samarbeide i saker som berører undervannsmiljøet, f.eks observasjoner, kartlegginger, informasjon, veiledning og rydding av søppel.

Oslo Sportsdykkerklubb

Konstaterer at organisert virksomhet må søke om tillatelser for gjennomføring av sommerleir. Dykking krever bensindreven kompressor til luftfylling på Akerøya. Konstaterer at det må søkes om dispensasjon for plassering av kompressoren og oppankring i sone A. Mener antall teltdøgn er for lavt, 3-4 telt i 9 dager er max bruk i ferietiden og vil nå kreve tillatelse. Etterlyser opplysninger om søkeprosess og saksbehandlingstid.

Vurdering av innspill

Vurderinger av antall teltdøgn er foretatt på bakgrunn av slitasje på vegetasjonen og tilgjengelighet for andre friluftslivsbrukere. Dette er ikke endret i forvaltningsplanen. Teltning utover 15 teltdøgn krever dispensasjon. Krav til søknader er utdypet i forvaltningsplanen. Saksbehandlingstiden må tilpasses møteplanen til nasjonalparkstyret.

Østfold Ornitologiske Forening, Fredrikstad Fugleforening

Uenig i svar i tilrådingen om YHNP der FM mener sone B beskytter fuglene i tilstrekkelig grad (ornitologisk forening foreslo utvidet jaktforbud i sone B). Er uenig i at en utvidelse av sone B vil berøre jaktinteressene i større grad. 1. Mener fortsatt at det er grunnlag for sterkt redusert jakt og at sone B ikke er tilstrekkelig for vern av fuglene. Viser til dokumentasjon på sårbare sjøfuglbestander (først og fremst ærfugl og storskarv som det jantes mest på) gjennom flere årtier som viser at hekkende ærfugl har sunket innenfor nasjonalparken. (eks: Heia gått ned fra 102 til 3 par etter prøvejakt startet i 1992.) Man sitter inne med nok kunnskap til å si at hekkebestander av ærfugl trenger beskyttelse fra jakt. Er kritiske til flytelling av ærfugl som metode for å kartlegge hekkebestanden.

Etterlyser et bedre jaktoppsyn. Ingen sjøfugler i ekspansjon innenfor nasjonalparken i dag. Innvending til at storskarv har økt de siste 20 årene og dermed har sterkt økende betydning som jaktutbytte. P. sinensis - 90% reist sørover under jakten. YHNP viktig overvintringsområde for flere arter på Rødlista (eks svartand, sjørørre, bergand) derfor viktig å dempe jakttrykket. Eksisterende kunnskapsgrunnlag må benyttes og tolkes riktig, ytterligere kunnskap må fremskaffes. Ber om at forvaltningen lar hensynet til dyrelivet veie tyngst og ikke ulike interessegrupper.

2. Mener det er behov for en egen forvaltningsplan for sjøfuglene som bør iverksettes raskt. Ønsker å bidra med kompetanse i et slikt arbeid.

Vurdering av innspill

Sone B er avmerket på vernekartet som er vedtatt ved kgl res. 26.06.2009. Nye soner må eventuelt vedtas gjennom en ny kgl res. Hvilke arter som kan jaktes på er styrt gjennom annet lovverk, ikke verneforskriften. Dette er vanlig praksis i norske verneområder.

Hensikten med flytelling av ærfugl er ikke å se hekkebestanden på "mindre" områder som YHNP, men å følge utviklingen i Skagerrakbestanden som er en del av den baltiske bestanden med fugler, som skiller seg i størrelse og farge fra underarten som er vest for Lista/Jæren og nordover i Norge.

Jaktoppsynet vil styrkes og ivaretas av egen oppsynsmann i nasjonalparken (Statens Naturoppsyn; SNO) . Innarbeider noe av dokumentasjonen i forvaltningsplanen - kap. 3.1.4 Bruk av naturressurser. Positive til samarbeid om videre forvaltning av sjøfuglbestandene.

2. En egen forvaltningsplan for sjøfugl vurderes som lite hensiktsmessig for YHNP isolert. En slik plan vil måtte omfatte bestander som er langt større enn den delen av bestanden som opptrer i YHNP. Forvaltningsplan for utvalgte hekkeområder kan være aktuelt. Rapport om hekketellingene og hekkebestandene kommer i 2013.

Telenor Eiendom Holding AS

Forutsetter at de endringer og tiltak som foreslås i forvaltningsplanen ikke vil være til hinder for at Telenor opprettholder drift av telekommunikasjonsanlegg innenfor verneområdet. Det må gis tilstrekkelig rom i forvaltningsplanen for å gjennomføre endringer og tillegg som til enhver tid er påkrevet for å følge teknologisk utvikling. Det må heller ikke legges begrensninger på Telenors trafikk og transport til og fra lokaliteter innenfor verneområdet.

Vurdering av innspill

Forvaltningsplanen kan ikke foreslå tiltak eller endringer som går utover verneforskriften. De fleste forhold som gjelder infrastruktur knyttet til telefon og elforsyning er detaljert beskrevet i verneforskriften. Verneforskriften legger visse begrensninger på aktiviteter fra f.eks Telenor som det nå må søkes om.

Forsvarsbygg

Militær lavflyving betraktes som operativ virksomhet, jf. brev fra Forsvarsstaben til Direktoratet for naturforvaltning 21. desember 2009. Forvaltningsplanens utdyping av bestemmelsene i verneplanen vedrørende definisjonen av militær operativ virksomhet §3 pkt. 6.2, er ikke i tråd med Forsvarets beskrivelse av militær operativ virksomhet. Ber om at dette tas ut av forvaltningsplanen.

Vurdering av innspill

Avnitt om forsvarets ordinære øvingsvirksomhet og militær operativ virksomhet er slettet.

I avsnitt Retningslinjer under § 3 pkt. 6.2 og 6.3 er det tatt inn tekst fra Kongelig resolusjon av 26.06.2009 s. 48 om lavtflyging.

Kajakkentusiasten v/Halvor Torgersen

Brettseiling bør defineres som enkelt og tradisjonelt friluftsliv på lik linje som padling gjør. Samtidig er den like naturvennlig som padling fordi den er sporløs, lydløs, ikke forurenses og krever ingen brygger. Argumenterer med at brettseiling startet på 1930-tallet og ble en folkesport på 70-tallet. Røttenen til seiling går flere tusen år tilbake. Ber om at Ørekroken tilrettelegges for miljøvennlig vannsport (bl.a. ungdom). Påpeker at Ørekroken er det eneste praktiske stedet å drive brettseiling på Hvaler pga. sikkerhet, stådybde og fri vind. Påpeker at man går ut med brett nær bryggene og kommer ikke i konflikt med de sårbare områdene innerst i Ørekroken. Innvending til forvaltningsplanen at brettseiling kan føre utøvere over lange avstander. Dette foregår på faste plasser og faste spor i likhet med kitere. Ber om at fv.planen håndterer temaet om kiting og brettseiling som forstyrrende for fuglelivet mer nøkternt og basert på konkrete forskningsresultater. Etterlyser en plan for hvordan problemene med parkering kan løses. Mener at fv.planen bør lokalisere hvor 5-6 parkeringsplasser kan lokaliseres på sørsiden av Hvaler. Lokal turistbasert næring (som padling, seiling, kursing mm) er avhengig av parkeringsmuligheter.

Vurdering av innspill

Formuleringene i forvaltningsplanen er justert slik at de ulike formene for vannsport er likestilt. Faktafeil knyttet til "lange avtsander" er endret. Vi er kjent med at det er stort behov for parkeringsplasser på Hvaler. Det er en oppgave der forvaltningsmyndigheten må samarbeide med andre aktører som kommunen og Oslofjordens friluftsråd og grunneiere.

Hvaler kommune

Uttalelsen er omfattende - her er vedtaket punktvis. Hvaler kommune gir generelt sin tilslutning til høringsdokumentet "Forvaltningsplan for Ytre Hvaler Nasjonalpark". Dokumentet gir en omfattende og grundig redegjørelse over status, forvaltnings- og bevaringsmål samt forholdet til brukerinteresser og andre påvirkningsfaktorer mv. Formålet med planen: å gi utfyllende retningslinjer ift. verneforskriften, forenkle forvaltningen, gi bakgrunn og forståelse samt forutsigbarhet vurderes ivaretatt.

I tillegg ønsker kommunen å gi følgende kommentarer og forslag til endringer:

- Overordnede/bevilgende myndigheter bes om å vurdere forvaltningsressursen og styrke denne, med begrunnelse i omfang, og kompleksitet.

Landbruk

- Det anbefales at det åpnes for forsiktig vedhogst, i samsvar med retningslinjene, også i de områdene som er betegnet naturtype skog.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten opprettholder områder med hogstforbud, med bakgrunn i anbefalinger i NINA rapport 801, som konkluderer med viktigheten av å også bevare hele skogarealer (yngre skog, tilstøtende områder og kantsoner) med færrest mulig menneskelige inngrep for å bevare den mosaikkprega skogtypen som er karakteristisk på Hvaler, bevare spredningskorridorer for arter og la skogene med tiden få et økende naturlig preg.

Friluftsliv

- Tiltak som beskrevet i planene bør planlegges utført i samhandling mellom ulike brukere av nasjonalparken herunder f.eks. lag og foreninger og lokalt næringsliv.
- Atferdsregler for enkelte områder revideres og gjøres kjent.
- Driftsplanene for Storesand og Ørekroken prioriteres.
- Det bør arbeides for å gjøre Kollen i Skjærhalden tilgjengelig som utsiktspunkt, som kompletterende tiltak for Nasjonalparksenteret.
- Tilretteleggingen bør gjøres tydeligere og i større utstrekning for mennesker med bevegelsehemninger, enn det planen legger opp til.
- Forvaltningsmyndigheten bør tillate utvikling av nye teknologiske løsninger i Skjærgårdstjenestens arbeidsfelt (bl.a. avfallsmottak og ytterligere ilandstigningsbrygger).
- Forvaltningsmyndigheten bør tillate en viss grad av nye tekniske inngrep så lenge disse er i samsvar med verneformålet.
- Uttak av død tang, døde skjell og skjellsand bør behandles strengt ved søknad.
- Jaktkamouflasje av treverk tillates ikke i nasjonalparken.
- Det forventes initiativ til opprydding vedr. båtopplag i nasjonalparken •Arbeid med fjerning av skjemmende ilanddrevet trevirke prioriteres.
- Skjærgårdstjenestens driftsmidler og bemanning bør tilpasses de konkrete utfordringene av praktisk art som framkommer flere steder i forvaltningsplanen.
- Det må etableres samsvar mellom Skjærgårdstjenestens sentrale Østfoldavtale, Hvaler kommunes någjeldende avtale med Oslofjordens Friluftsråd og kommunens/Skjærgårdstjenestens utvidede rolle i nasjonalparksammenheng, i et faglig samvirke med bl.a. SNO-ansatte.

Vurdering av innspill

Forvaltningsplanen åpner for at mange ulike aktører kan utføre ulike oppgaver, inkludert lag og foreninger.

Adferdsregler for friluftsområdene fastsettes i medhold av friluftsløven der kommunen er myndighet. Forvaltningsmyndigheten vil bidre med synspunkter og innspill i en slik prosess.

Forvaltningsmyndigheten vil prioritere driftsplan for Storesand og Ørekroken

Vi støtter forslaget, men dette er forhold som forvaltningsplanen ikke omfatter.

Tilrettelegging for universell utforming skal vurderes ved utarbeiding av driftsplan for Storesand (se svar OF).

Det kan åpnes for flere ilandstigningsbrygger etter verneforskriften § 3 pkt. 1.3 c). Det er et overordnet mål å redusere inngrep mest mulig.

Det er et overordnet mål å redusere inngrep mest mulig. Tekniske inngrep kan vurderes i tråd med vernebestemmelsene, og hvis de er i samsvar med verneformålet

Det kreves ikke søknad for å ta ut død tang til eget bruk (jf. § 3 pkt 2.2 f)) eller sinking av døde skjell til eget bruk (untatt 15. april – 20. juni) (jf. §3 pkt 3.2 d).. Forvaltningsplanen definerer hvor man kan ta ut død tang og døde skjell.

Fjerning av jaktkamufasje av treverk og annent ilanddrevet treverk skal følges opp av forvaltningsmyndigheten, SNO og Skjærgårdstjenesten, jf. oppfølgende tiltak kap 3.2.1. Forsiktig vedlikehold av etablerte steinborger til jaktkamufasje er tillatt.

Det er viktig med en gjennomgang av ansvarsområdet til Skjærgårdstjenesten og forvaltningsmyndigheten/SNO for å utnytte hverandres fortrinn best mulig og unngå dobbeltarbeid.

Kulturminner

- Skjøtsel og skilting vektlegges som viktig virkemiddel, med spesielt fokus på tre områder med Hvalertufter.

Vurdering av innspill

Skjøtsel og informasjon om kulturminner skal gjøres i samarbeid med kulturminnemyndighetene

Hytter og annen bebyggelse

- Bestemmelsene bør samordnes med kommuneplanens arealdel, jfr. forslag til nye retningslinjer – gitt i utredningen.

Vurdering av innspill

Øvre bruksareal ønskes ikke fastsatt i forvaltningsplanen, da dette kan gi signaler til små hytter om forventet tillatelse til relativt store utvidelser. Det er gitt signaler om at utvidelser i forbindelse med innlegging av VA (nytt bad/toalett) på ca. 5 m2 kan aksepteres.

Motorferdsel

- Det anbefales tillatt med vanlig traktor e.lign. for uthenting av felt elg.
- Friluftaktivitet som surfing, klatring, dykking, padling, roing og seiling kommer innenfor definisjonen av "enkelt og tradisjonelt" friluftsliv.
- Organisert ikke-motorisert ferdsel skal likestilles med uorganisert ikke-motorisert ferdsel.

- Nasjonalparken bør gjøres tilgjengelig for ikke-motorisert ferdsel på sjø og land, slik som f.eks. padling, roing, seiling samt for gående eller de med sykkel, slik at en unngår unødig/ulovlig parkering i nasjonalparken.
- Forvaltningsplanen skal tilrettelegge for tekniske innretninger som parkering og forsterkning av utsatte stier ol. for besøkende, organisasjoner og næringsliv som satser på ikke-motorisert ferdsel i og omkring Ytre Hvaler nasjonalpark.
- Det skal ikke stilles krav til at hver enkelt aktør som søker er sertifisert innen naturmiljø og områdevern ved organiserte reiselivsaktivitet, slik det foreslås i høringsutkastet til ytre Hvaler nasjonalpark s. 111. Intensjonen i frilufsloven bør følges i praksis ved lik behandling av søknader, ikke slik høringsutkastet legger opp til på side 111.
- Det skal ikke være et øvre tak på antall med organiserte turer (s 78 forvaltningsplanen); unødig byråkratisering og negativt for friluftsbasert reiseliv.
- Behovet for å "følge med på slitasje og forstyrrelse på dyreliv aktivitetene kan påføre naturen og evt., sette vilkår om ferdsel for å unngå slitasje i sårbare områder" bør kunne dekkes gjennom klare rammebetingelser og enkelt standard rapporteringsskjema, slik at forvaltningsmyndigheten kan gi generelle tillatelser for organiserte turer og aktiviteter for flere år ad gangen.

Vurdering av innspill

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett beltekjøretøy til uttransport av felt elg, jf. § 3 pkt. 6.3 e). Verneforskriften kan ikke endres.

Forvaltningsplanen skiller ikke på frilufsaktiviteter, men har beskrevet de ulike brukergruppene generelt i forhold til verneforskriften. Teksten er justert slik at de nevnte frilufsaktiviteter er likestilt.

Verneforskriften skiller mellom organisert og uorganisert ferdsel.

Forvaltningsplanen definerer ikke-motorisert ferdsel nærmere. Forvaltningsmyndigheten ønsker ikke å gå bort fra kravet om søknader for gjennomføring av organisert ferdsel

Løsninger for parkering er en viktig oppgave for forvaltningsmyndigheten. Dette må løses i samarbeid med andre aktører som kommunen, OF og grunneiere.

Det stilles ikke krav om sertifisering for aktører som driver med organisert virksomhet. Dokumentasjon av kompetanse innen naturmiljø og områdevern er imidlertid positivt og bør være av interesse for reiselivsorganisasjonene.

Forvaltningsmyndigheten ønsker å beholde kravene til organisert ferdsel. Det kan gis flerårige tillatelser.

Skipsfarten

- Ankringsplasser for større fartøyer over 500 br. tonn i nasjonalparken må vurderes.
- Lospliktige fartøyer som skal inn i nasjonalparken må følge anvist lei vest og nord av Torbjørnskjær. Regelverk innarbeides.
- Man må se på oljevernberedskapen.

Vurdering av innspill

Nasjonalparkstyret har tatt kontakt med Kystverket om iverksetting av sikkerhetstiltak for sjøferdsel i nasjonalparken som f.eks losplikt og bedre oljevernberedskap.

Fredrikstad kommune

Fredrikstad kommunes areal utgjør det nordvestrehjørnet av nasjonalparken og Nordre og Søndre Søster, samt Struten er et viktig element i dette området. I sjøområdet finnes det en rekke korallforekomster, særlig øst for Søndre Søster.

Kommunen gir i hovedtrekk sin tilslutning til høringsdokumentet som gir en omfattende redegjørelse for status, forvaltnings- og bevaringsmål, samt regulerer forholdet til brukerinteresser og andre påvirkningsfaktorer m.m. Det har gjennom en årrekke vært beiting på Søndre og Nordre Søster med sikte på å holde tre- og buskvegetasjonen nede. Det har bl.a. vært et siktemål å få til økt hekking av ulike fuglearter. Det bør prioriteres å utarbeide en skjøtelsesplan for Nordre og Søndre Søster, slik at forvaltningen av øyene får en mer formell forankring innenfor verneforskriftens rammer.

Vurdering av innspill

Søsterøyene er ett av mange områder der det er ønskelig med egne skjøtelsesplaner. Skjøtelsesplanen er under utarbeidelse.

Under pkt 3.2 Andre påvirkningsfaktorer omhandles mulig oljeutslipp fra skip. Dette har nå fått økt fokus. Kommunen ser det slik at et oljeutslipp kan få langt større følger for nasjonalparken enn noen av de øvrige aktivitetene som reguleres gjennom forvaltningsplanen. Dette problemområdet bør derfor vurderes i en større sammenheng, derkontrollordninger, rutiner, farleder og merking blir gått gjennom for å redusere risikoen for utslipp. Det samme gjelder beredskapen ved utslipp.

Vurdering av innspill

Nasjonalparkstyret har tatt kontakt med Kystverket om iverksetting av sikkerhetstiltak for sjøferdsel i nasjonalparken som f.eks losplikt og bedre oljevernberedskap.

Avslutningsvis tas utgangspunkt i at Fredrikstads befolkning i stor grad er brukere av sjøområdene og de ytre friluftsområdene i Hvaler kommune. Fredrikstad kommune støtter opp om Hvaler kommunes kommentarer (VURDERING) i sin saksutredning vedrørende punkt 3.1.3 Friluftsliv, samt rådmannens innstilling vedrørende friluftsliv. (Se oppsummering Hvaler kommune)

Vurdering av innspill

Se kommentarer til Hvaler kommune ang. friluftsliv

Hvaler Jeger og Fiskeforening

HJFF mener at Hvaler kommunes områder for fartsbegrensning dekker de områdene, og den perioden, som er nødvendig for å verne naturmiljøet og et enkelt og tradisjonelt

friluftsliv. Områdene i sone E bør skiltes, men har problemer med å se hvordan dette skal gjøres uten å virke skjemmende. I en del grensepunkt i sjøen må det legges ut bøyer med fartsbegrensningskilt. Noen av områdene i sone E inkluderer gamle farleder som har blitt benyttet av jegere og fiskere i generasjoner. Dette er "transportetapper" hvor man ofte kjører raskere enn 5 knop. Sone E vil derfor føre til begrensninger som vil være til hinder for tradisjonell utøvelse av jakt og fiske, det vil ta lenger tid å komme fram. Det er gjort unntak for yrkesfiskere. Dersom man kjører rundt sone E for å spare tid, vil dette føre til økt forurensning fra båtmotorer. HJFF er redd for at sonene ikke blir respektert, og dermed at brukere også mister respekten for allerede innførte fartsbegrensningssoner. Mener videre at fartsbegrensningen bør innføres i en tidsbegrenset periode (1. juni - 31. august), for å unngå jaktseasonen og størstedelen av fiskesesonen.

Vurdering av innspill

Verneforskriften ble vedtatt 26. juni 2009 og kan ikke endres. Sone E ble opprettet for å ivareta verneformålet inkludert naturmiljøet og mulighetene for et enkelt og tradisjonelt (naturvennlig) friluftsliv. Sone E vil bli oppgitt på sjøkart.

Stiftelsen La skøyta leve

Ytre Hvaler nasjonalpark er en ressurs som kommersielle aktører vil bruke i sin økonomiske verdiskapning.

1. Det vises til TF-rapport nr. 263 Landskapsøkonomi (av Per Ingvar Haukeland, Telemarksforskning), der det bl.a. blir redegjort for bred verdiskapning. La skøyta leve mener dette perspektivet burde implementeres i forvaltningsplanen.
2. Østfold fylkeskommune har vedtatt at de "skal drive frem Den naturlige skolesekken". Et konsept som skiller seg vesentlig fra de tanker man har om læring i nasjonalparken. Stiftelsen mener at man kunne bringe inn en slik tilnærming som en byggekloss i samfunnets bevisstgjøringsprosesser for bærekraftig utvikling.
3. Stiftelsen påpeker forholdet mellom økt besøkstrykk og sjøvett (skade- og ulykkesforebygging og miljømessig verdiskapning). Foreløpig er dette en problemstilling der man vil arbeide for en permanent og tydelig sjøvettkampanje som får oppmerksomhet. Stiftelsen ser for seg utvikling av flere opplevelsesbaserte opplæringsprodukter.

Vurdering av innspill

1. Forvaltningsmyndigheten mener at forhold som berører verdiskapning i regionen er noe kommunene må ta initiativ til. Nasjonalparkstyret har anledning til å samarbeide med kommunene i et verdiskapningsarbeid, dersom dette er i tråd med vernebestemmelsene.
2. Det vil være naturlig for naturveileder (Statens Naturoppsyn) i nasjonalparken å se på mulighetene for og implementere den Den naturlige skolesekken, i sitt samarbeid med skoler.
3. Sjøvettkampanjer er noe forvaltningsmyndigheten ser positivt på.

VEDLEGG

Fylkesmannen i Østfold

Se adresseliste

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2008/5575 432.3 KRE

Vår dato: 23.11.2010

Høring av forvaltningsplan for Ytre Hvaler nasjonalpark

Bakgrunn

Ytre Hvaler nasjonalpark ble vedtatt i Statsråd 26.06.2009 (kgl.res). Dette er den første nasjonalparken i Norge som omfatter kystlandskap og sjøarealer med vern av sjøbunnen. Den offisielle åpningen 9.09.2009 ble arrangert på Skjærhalden i Hvaler kommune sammen med åpningen av svenske Kosterhavets nasjonalpark. Kunngjøring av oppstart av forvaltningsplanen ble sendt ut 9.03.2009.

Organiseringen og prosessen

Et rådgivende utvalg har bistått Fylkesmannen i arbeidet med forvaltningsplanen. Fem ulike temagrupper har bidratt innenfor friluftsliv, skjøtsel av vegetasjonen, hytter, kulturminner og informasjon. En referansegruppe med frivillige interesseorganisasjoner har deltatt med innspill under arbeidet med forvaltningsplanen. Det har blitt arrangert to arbeidsseminarer for deler av den marine forvaltningsplanen. I tillegg har Fylkesmannen mottatt innspill fra grunneiere og andre berørte parter etter at kunngjøringen av oppstart ble offentliggjort (vedlegg 9 i forvaltningsplanen). Hver enkelt har ikke fått skriftlig svar, men innspillene har blitt tatt opp til vurderinger gjennom prosessen. Vi oppfordrer alle til å lese forvaltningsplanen spesielt under sine berørte tema.

Høringen

Forvaltningsplaner for nasjonalparker sendes normalt på en felles lokal og sentral høring for berørte grunneiere, andre rettighetshavere, brukergrupper, lokale lag og foreninger, lokale myndigheter og organisasjoner, i tillegg til direktorater og nasjonale organisasjoner. Fristen for høringen er satt til 2 måneder. Etter gjennomgang av uttalelsene vil forslag til forvaltningsplan sendes Direktoratet for naturforvaltning for endelig godkjenning.

Hva ønsker vi tilbakemelding på i høringen?

Høringsdokumentet består av forvaltningsplanen og 11 vedlegg. Den hele versjonen av vedlegg 2 som omfatter skjøtselssoner rundt hyttene sendes bare til hytteeierne, kommunene og enkelte organisasjoner. Den fullstendige versjonen av vedlegg 6 som omfatter skjæregårdsbeiting på Hvaler sendes ut til grunneiere med landbrukseiendom i nasjonalparken, Hvaler kommune og en del offentlige instanser og organisasjoner.

Alle som er berørt eller har meninger om forvaltningsplanen er velkomne til å uttale seg.

Vi ber spesielt hytteeierne se hvordan vi foreslår å løse problematikken med skjøtsel av vegetasjonen rundt hyttene (vedlegg 2), adkomst og skjøtsel av stier og kjøring fram til hyttene.

Når det gjelder friluftsliv ønsker vi tilbakemeldinger både fra brukerne og tilretteleggere (kommuner, friluftsråd) på hvordan vi har lagt opp til at rutinene vedrørende søknader i dispensasjonssaker skal fungere, om foreslått tilrettelegging vil tilfredsstille brukerne av friluftinteressene, samt om informasjonen i nasjonalparken. Se spesielt vedlegg 3, 4, 5 og 7.2

Fra grunneiere med landbrukseiendom ber vi i første rekke om innspill på delen som gjelder landbruk med skjøtsel, beiting, gjerding og tilsyn av beitedyr, se vedlegg 6 "Skjæregårdsbeiting på Hvaler", samt om motorferdsel, stier og informasjon.

Ferdsel på sjøen og brukerne av marine områder må forholde seg til spesielle restriksjoner (se vedlegg 5 og 8). Det må søkes tillatelser til forskjellig type bruk. Vi ber ulike brukergrupper/interessegrupper se hvordan dette er foreslått løst bl.a. i forbindelse med bøyer og moringer, brygger, oppankring og bruk av flerårige tillatelser.

Når det gjelder naturverdiene på land og i marine områder, ber vi spesielt faginstitusjoner, organisasjoner, etater og foreninger komme med innspill på om bl.a. overvåkingsdelen og restriksjoner i forhold til naturverdier og naturhensyn generelt er godt nok ivarettatt. Bruk av økologisk skjøtsel og bevaringsmål ønsker vi også innspill på.

Dokumentasjonen av naturverdiene i Ytre Hvaler nasjonalpark har vært gjort over mange år. I den forbindelse gjør vi oppmerksom på at forvaltningsplanen gir oversikter over rødlistearter som bygger på den første Rødlista 1998 og Rødlista 2006. Det ble offentliggjort ny Rødliste i november 2010. Alle nødvendige oppdateringer i henhold til Rødliste 2010 vil innarbeides i forvaltningsplanen før den endelig skal godkjennes.

Mangler i adresselista og oversikt over berørte eiendommer

Vi ber om snarlig tilbakemelding dersom grunneiere, rettighetshavere eller berørte organisasjoner mangler i adresselista.

Fylkesmannen har ikke planlagt fellesmøter i forbindelse med høringen, men vi ber om at det tas kontakt med oss dersom for eksempel ulike interessegrupper ser behov for møter på særskilte tema.

Spørsmål kan rettes til Aase Richter eller Kristine Ekelund tlf. 69 24 70 00, e-post postmottak@fmos.no

Høringsfrist

Frist for innspill til forvaltningsplanen er fredag **21. januar 2011**. Høringsuttalelsen kan sendes til Fylkesmannen i Østfold, PB 325, 1502 MOSS eller på e-post: postmottak@fmos.no

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Kjersti Gram Andersen e.f.
miljøverndirektør

Kristine Ekelund
rådgiver

Saksbehandler: Kristine Ekelund

Vedlegg: Adresseliste
Høringsdokumentet ”Høring Forvaltningsplan for Ytre Hvaler nasjonalpark”
Vedlegg 2 Sone for skjøtsel og beplantning rundt hytter Ytre Hvaler nasjonalpark.
Fullstendig versjon sendes bare til enkelte
Vedlegg 6 Skjæregårdsbeiting på Hvaler. Fullstendig versjon sendes bare til enkelte

Kopi til:
Direktoratet for naturforvaltning Postboks 5672 Sluppen 7485 Trondheim

Ytre Hvaler nasjonalpark

Ytre Hvaler nasjonalpark er opprettet for å verne landskap, naturtyper, arter, geologi og kystøkosystemer på land og sjø i et større område ved kysten i ytre Oslofjord, og omfatter et areal på ca. 354 km². Nasjonalparken ligger i Hvaler og Fredrikstad kommuner i Viken fylke. Nesten hele nasjonalparken består av sjøarealer. Kun en mindre del finnes på land. Landområdene i nasjonalparken har et rikt plante- og dyreliv, kystbarskog, strandenger, lyngheier og andre naturtyper. Under vann er mangfoldet stort, blant annet i form av korallrev med en rik fauna og sjeldne dyrearter.

Kontaktinformasjon Ytre Hvaler nasjonalpark

Telefon: 69247024
E-post: fmovpost@fylkesmannen.no
Nett: www.ytrehvaler.no
Post: Postboks 325, 1502 Moss
Besøksadresse: Vadbenken 8, 1680 Skjærhalden